КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

СОВЕТСКИ IИЛМАНИ ТЕХНИКАИ ЙОККХА КОТАЛО!

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарчу Советан Министрий Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 131 (4611). ЕРА, 31 октябрь 1968 шу. Мах 2 кап.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Пленумах бола ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1968 шера 30 октябре хьайийлар КПСС Центральни Комитета артIанара Пленум.

Пленуме ладийгIар КПСС ЦК Генеральни секретара чкм. Л. И. БРЕЖНЕВА «Парте XXIII-чу съезден КПСС ЦК пленумийн юртбоахама дешаьнта йола решенеш кхочушъяра гIуллакхех» йолчу докладага.

Докладах йолчу преннех къамелаш дир к.к. П. Е. ШЕЛЕСТА — Украина компарте хьалхарча секретара, А. В. КОВАЛЕНКОС — КПСС Оренбургски обкома хьалхарча секретара, Д. А. КУНАЕВА — Казахстана компарте ЦК хьалхарча секретара, Г. С. ЗОЛОТУХИНА — КПСС Краснодарски крайкома хьалхарча секретара, Г. И. ВОРОНОВА — РСФСР Министрий Совета председатела, А. А. КОНАРЕВА — КПСС Красноярски крайкома хьалхарча секретара, Ш. Р. РАШИДОВА — Узбекистана компарте ЦК хьалхарча секретара, Р. А. БЕЛЬСКИХА — Воронежски областа Панински районерча «Михайловский» яхача совхоза отделене управляюще, Е. Е. АЛЕКСЕЕВСКЕ — СССР мелиораци хин бахамен министра, Т. Я. КИСЕЛЕВА — Белоруссии ССР Министрий Совета председатела, Ф. А. ТАБЕЕВА — КПСС Татарски обкома хьалхарча секретара, А. С. ДРЫГИНА — КПСС Вологодски обкома хьалхарча секретара.

КПСС ЦК Пленума шен болх дIабаьккхира.

ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ, СОВЕТСКИ СОЮЗА ТУРПАЛ ГЕОРГИЙ ТИМОФЕЕВИЧ БЕРЕГОВОЙ — «СОЮЗ-3» ЯХАЧА КОСМИЧЕСКИ КЕМА КОМАНДИР

ТАСС-а ХОАМ

«СОЮЗ-3» ЯХА КОСМИЧЕСКИ КЕМА НИКЪ БАЬ ДАЬННАД

Тахан, 1968 шера 30 октябре, москвески хенах 10 сахьати 25 минути яьлча летчика - космонавта ковкъоста Береговой Георгий Тимофеевича лелхийна хиинчу «Союз-3» яха кема, Советски Союза территоре тIе белгальчу хиннечу районе IохIоттадеш.

«Союз-3» яха космически кема орбита тIера Iадессадеш «Союз-2» яха кема санна аэродинамически качествах пайда а эцаш лелхаш дар.

Кема лехкаш Iадессадера дукха из Iадессаде дезачу аьгIоразьа ориентаци йир пространстве. Тормозни двигатела 145 секунда болх а баь кема тормоз якара эша импульс елар, цул тIехьаьгIа «Союз-3» яха космически кема орбита тIера лехдела делладелар. ТIаьхьа кемацера хьалхаьстайнр чуйоссаме аппарат, Iейоссача хана лехкача двигателий ковкъосталца из юха а хьалайир атмосфера кхачаьчча тIаьхьхьа нийсо а ээ чуяхийтара. Атмосфера аппарат Iейоссача хана лехкара системе аппарата эшшаш йола ориентаци яра кхоьчандаш толар, хIаьта советски Союза территоре тIе белгальчу районе из Iейоссинга Iалаш а дир. ТIаьхьарчу участке болх бе йолаелийтар парашютни система, хIаьта лаьттана геттаре а гергга кхаьчача хана кIелхьара Iехаве двигателаш болх бе йолаяйтар.

Iоьссачул тIаьхьагIа Береговой Георгий Тимофеевича дегIаца дика хьал ду. Из Iоьссачу цунна кхийхьаьхьаьхьира деттагIийн корреспондента.

Дикъ денна дагь буса кинг бир «Союз-3» яхача космически кема. Летчик - космонавта Береговой Георгий Тимофеевича Iилманан техническин техниканий программа толлуш кхочушъяьй.

КПСС ОБКОМЕ

ОБЛАСТНОЙ КОМСОМОЛЬСКИ ОРГАНИЗАЦЕНА КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА ПАМЯТНИ БАЙРАКХ ЯЛАРА ХЬАКЪЕХЬА

КПСС обкома бюрос сацам бу: бахами культурен дегIакхувлачу карагIдьинна дика хIамаш, республика кагирхошта кхетам балара баь хьинаре болх белгалбоаккхаш а ВЛКСМ 50 шу дизарна дувзаденна а КПСС Нохч-ГIалгIай обкома памятни байракх лойла областной комсомольски организацена.

ЛЕНИНА САННА БОЛХ БЕ, ЛЕНИН САННА ДАХА!

ЦIЕЧА МАЙДАН ТIА ХИННА МОСКВАИ МОСКОВСКИ ОБЛАСТЕИ КОМСОМОЛЬЦИЙН КАГИРХОЙН ТОРЖЕСТВЕННИ МАНИФЕСТАЦИ

Сийлен шовзткъеи итт шеро йоалаьй комсомол цу дента. Нийса ах бIаь шу хьалха, 1918 шера 29 октябре, революце низ беннача мехка кьонало Кагирхой Коммунистически Союз вIашагIъеллай аьнна дIакхайкадир.

Парте байракха кIал, Ленина цIераца шовзткъеи итт шера гIа боах комсомоло. Перекопан Волочаевкаи, Туркистанен Магниткаеи, бирсачен коталонийн шовзткъалагIча шерашка гIолла чакхъйоккха сий долча 60-ча шерашка кхоачаьй кагирхоша декален турпалеш эстафета.

Комсомола байракха тIера орденаш — коммунизм хьалъяра шуй хьинар, хьаькъал, талант дIалуча вай кагирхоша шоаш кхе па беш къахьегарахи цар патриотизман деррига халкъо мах бир.

Из дерригача халкъо дагIIарах ВЛКСМ ЦК торжественни Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева аьлар:

«...тахан, шун юбилей йолча дийнахьа, оаха а, доккхагIча воахадах долча йаха, вай мехкарча кхойттен ахи миллион болча коммунистий цIерагIа комсомолах доагIаш дола дош аьлча нийса хургда Советски Даьхе, лениниски парте дукхаеаш вай кагирхой хиларах, коммунизм хьалъяра комсомола юкъекхуьа доккха дакъа бахьан долаш».

Тахан комсомола шовзткъеи итт шу дизад. Цу дийнахьа, 29 октябре, Москваи столичной областеи комсомольцаш, кагирхой мехка керттерча Майдан тIа торжественни митинге баьхкар.

Къаьнарча Кремлевски пенаш юхе октябрьски мехо шериаш комсомола ениача ялх ордена сурташ тIадола байракхаш, царна юкъе да юбилейни совгIат — Октябрьски революце орден.

Трибунаш тIа ба кагирхой цIей дезде баьхка сийлен хьаьший: комсомола ветеранаш, коммунистически къахьегама ударникаш, Советски Эскара тIемахой, Iилмахой, Союзни республикай комсомола бахкилтараш, кагирхой Коммунистически прогрессивни организацей викалаш.

Делкъала тIехьагIа кхо сахьат даьннад. В. И. Ленина цIерагIча Мавзолея центральни трибуне тIа хьалтIайоваь КПСС ЦК политбюро членалла кандидат, КПСС МГК хьалхара секретарь В. В. Гришин, КПСС МК хьалхара секретарь В. И. Конотоп, КПСС МГК секретарь В. Я. Павлов, Моссовета исполкома председатела хьалхара заместитель В. П. Исаев, Советски Союза Маршалаш И. Х. Баграмян, И. С. Конев, К. С. Москаленко, ВЛКСМ ЦК хьалхара секретарь Е. М. Тяжельников, ВЛКСМ ЦК секретараш, бюро членаш.

Шийлача ара хьахоа позывнеш — «Боккха ба са хьамсара мохк» яхача иллецара музыкальни мугIараш.

— ЛадувгIа! Къамаьл ду Шеча майдано! ЛадувгIа мохк, къамаьл ду Шеча Майдано! — мехка гIолла ек диктора Левитан Юре оаз. Лениниски комсомола исторе сийлахь событи хулча ше волга кхеташ вар укхаза шел вар. Фонфараш ек, Левитана дIахо дуви.

Са доттагIа, неахалий накъаш вIашагIкхетача, халкъий кхелаш вIашагIъувча, заман дог деттачуча, цIеча Майдан тIа латт хьо.

Укхаза гулбу вай цIено, укхаза кхайк вайга лагадоагIараш, укхаза гIоздувл вай, укхаза дув бу...

ВЛКСМ Московски горкома хьалхарча секретара Трушин Василе хьаелл ВЛКСМ 50 шу дизара хетаь Москва городи комсомольцийн кагирхойн торжественни митинг. СССР Пачхьалкхан Гимн доаккх.

Митинге дакъа лоацаш ба ерригача Союзни республикай, Российски Федераце иттий городий викалаш. Укхаза ба комсомольски поэта А. Безыменске ма аллара «комсомола первоселаш» — ВЛКСМ ветеранаш, ма дарра аьлча, тахьнара митинг — ерригсоюзни масштаб йола манифестаци.

Шовзткъеи итт шу хьалха, йоах В. Трушина, октябро хьакхеллача мехка кагирхоша Ленина идеашта тешаме хургья аьнна дув биабар. Лениниски образ вай дегашка я, еза лениниски профиль вай комсомольски билеташ тIа я.

Тахан, комсомольски юбилея дийнахьа вай безамен къонгий сина тешамен хьалхара дешаш — Коммунистически партена, Владимир Ильича Ленина.

Сайийна минот йоаккх, цул тIехьа тIа торжественно музыка а доккхаш кагирхой викалаш В. И. Ленина Мавзолей йолчахьа болх. Царна — къахьегама гвардейцашта, болхлой класса къонгаштен мехкараштен, кхашкара, фермашкара, мехкдаьтта промыслашкара, лабораторешкара, дешара классашкарен аудиторешкарен баьхкачарна тахан мехко тIадиллад Мавзолея юхье сийлахь-воккха Ленин духхаьезилсен из чIоагIа лоархIаьтен гойташ дола эзаш Iоаьхкилга.

Лаьттантахьа Iочуерзаш цIе комсомольски байракхаш. Кагий нахи мехкарийн гора оитт. МавзолеIгахьа бе дехка хьадаьь дийна зизаш чудола корзинаш.

(Йистедаллар 3-ча оагIо тIа).

ВЛКСМ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕТАГА

Сийлахьча юбилея дийнахь — Ерригсоюзни Лениниски Коммунистически кагирхой Союза 50 шу дузаш, КПСС обкомо чIоагIа декъала буьц вай республика берригa комсомольцашки комсомолкешки, берригa кагий нахи мехкарийни.

Лениниски комсомола турпал никъ дIахха бувзабенна ба вай социалистически Даьхен историеца, болхлой классо, советски халкъо Коммунистически парте кулгалца социализми коммунизми котъаккхар дукха доаттабеча къовсамца.

1920—1921 шерий бирсача хана Нохч-ГIалгIашкахьа вIашагIъехкина хиина юккъанцара комсомольски ячейкаш тахан дукха эзараш юкъе бола кагирхой хьалха латта отряд а хиний дIаэттай. Советски Iаьдал даьнначa хьалхарча шерашке а дена парте политика хьинаре чакхйоаккхараш хиниаб комсомольцаш, дакъа лоацаш йоахаь Грозне мехкдаьтта промышленность юхаметтаоттаеча, къовсам доаттабаь боахам тишбеларех, къемаца, йоазув-ешар це зарца, доккха дакъа лаьцад хьалхара пятилетка шии цигари эх шерен кхоачаьйеча.

Сийлахь-боккха Даймехка тIом даьттача шерашка вай республика кагийча наха мехкараши Даьхенна шоаш бераш боацаш чIоагIа мутIахьа хилар тIом тIом тылак карагIдайннача денал-доашо гIулакхашца хьехьийхав.

ДоккхагIча мехахеж болча кагирхой динагIа йола традицеш дIахо а кхухьаш, республика комсомольцаш тIом чакхбаьннача тIехьагIарча хана а областной партийни организаце деналдола гIончий хиниаб. болаш хьа а байгIа боахам политически денал-даш кхоачашдеча.

Комсомола лоархIаме бокха ба кагирхашта коммунистически кхетам балара, Iилман материалистически дуьненах кхьетаме ма Iалашолца идейне дог тийша бераш, пролетарски интернационализма, советски патриотизма, социалистически Дай-мехк дуьнен безаргболча, СССР халкъий дехаргдоацача винарий доттагIаца уйланца уж хьалкхеара гIулакха.

«ВЛКСМ 50 шу дизаран кагирхошта коммунистически кхетам баларан хьалъехьарча» КПСС ЦК сацам тIа комсомола кулгалдаьа партийни организацешна бе безача болха а хIаьта цхьатта коммунизм хьалъяра хIанзарча этапе комсомольски организацешта чакхдеркаргдолча гIулакхий а хьалха программа яьннай.

КПСС Нохч-ГIалгIай областной комитето дIакхайкад, парте хьалхашка а иттадь денкараш республика комсомольцашта, кагирхоша дагахьа къовсамдаь тIаьдаргхиларех турпалдерг болхлой класса, Коммунистически парте революционни къахьегамен традицеш эза а хеташ лоралргхилораха, вIашаргхиларахи, коммунистически хьинагIа дошлаьцархиларахи бахаргхиларахи, йха шера кхета хьалха кхоачашъяри Владимир Ильич Ленин вечча дийнахьа денз 100 шу дизаре баха беггIача тайпара накъабихари дукха лоаттабеча къовсаме хьинаре дакъа лоацаргхиларахи дег тийша ше хилар.

Дакъала хилба вай сий дола кагирхойн цар денал-дера авангард — Ерригсоюзни Лениниски Коммунистически Кагирхой Союз!

Дакъала хийла Советски Союза лениниски Коммунистически парти — вай мехка коммунизм хьалъяра дегаш урауттадери из хьалъягIа вIаштIехьдоахари!

КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМ.

Новкъостага Устинов Дмитрий Федоровичага

КПСС Центральни Комитета, СССР-а Министрий Совета дег тIаьра декъала буьц хьо, Коммунистически партен Советийн пачхьалкхени белгалваьнна вола деятель, хьа кхоъ эткъа шу дизарца.

Вай мехка коммунизм хьалъеча, советски халкъа дукха дIахо а хьинаре къахьегаш, могаш-маьрша велаш, дуьнехача шерашца хьо вехар лов тхона, Дмитрий Федорович.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ. СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ.

НОВ. Д. Ф. УСТИНОВНА ЛЕНИНА ОРДЕН ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ

Коммунистически партенан Советски пачхьалкхенан хьалхашка доккхий хIамаш карагIдувларахи вачча дийнахь денз кхоъткъа шу дизарца дувзаденнен Ленина орден лойла КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, КПСС ЦК секретара Устинов Дмитрий Федоровича.

СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

ЮРТБОАХАМА КЪАХЬЕГАМХОЙ ТОЛАМАШ

Туркменски ССР-а, Черкий-Балкхарой АССР-а, Мордовски АССР-а, Нохч-ГIалгIай АССР-а, Ленинградски, Московски, Рязански областий сомий бешамаш лелаераша пачхьалкхенга сом бохкара шера планаш кхоачашъяьй.

Юртбоахама продукташ дIало а йохкаш я пачхьалкхенга.

ЛЕНИНА ВАСКЕТАШТА ТЕШАМЕ ДА

ВЛКСМ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБЛАСТНОЙН ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙН КОМИТЕТИЙ ВIАШАГIКХИЙТТА ТОРЖЕСТВЕННИ ПЛЕНУМ

Шийй 50 шу дизар деддеш я Лениниски комсомол. Сийлахьа никъ хьабенаб цо Коммунистически парте кулгалца. Ераш я сийлахьча комсомольски исторе векаш — граждански тIом юхтьанцара колхозаши, Днепрогэс а Магнитка а, Сийлахь-боккха Дай-мехка тIом, Братск, Абакан-Тайшет, легендарни целинаи космос...

Коммунизма идейшта, парте сийлахь-доккхача гIулакха мутIахьа хиларца, инициативаца даьгIаургдоаначa хьинарцеи чIоагIа шийй сий даьккхад комсомоло советски халкъа гарга.

Лениниски комсомола турпал гIулакхашна юкъе дакъа да шийй мугIарашка 60 эзар совгIа дIамига саги йоIи долаш йолча Нохч-ГIалгIайчен комсомольски организаце а. Коммунизм хьалъяра деррига доакъошка башха-дика толамаш а даьха ВЛКСМ юбилейга баьхкаб республика кагирхой.

ДIаяхача номер тIа хоам баь хиначa тайпара, тахан оаха кепатох ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкомеи Грозненски горкомеи торжественни пленума балхах йола отчет.

Лениниски комсомола 50 шу дизара хетаь яр пленум. Цига гулбелар республикерча городской районнии комсомольски организацей делегаташ. Пленуме дакъа лоацараша юкъе — парте областнойи городской комитетий секретараши бюро членаши, министерствай, ведомствай, предприятей кулгалхой, парте, комсомола ветеранаш, Iерзашцарча Низий викалаш, юбилейни комсомольски вахте котбаьхинараш. Пленуме яьхкай вежаранха болча республикай комсомола делегацеш.

...14.00 сахьат. Дакъа лоацараша моттигаш дIалаца Ленина цIерагIча культура Дворецa заседаней зале.

Торжественни пленум хьаелл ВЛКСМ обкома хьалхарча секретара С. А. Кириллова. СССР Союза Пачхьалкхен гимн ек.

Зале хьачуяхь областной комсомольски организаце байракх, парте обкомеи ВЛКСМ ЦК-аи памятни Iие байракхаш, городской районний комсомольски организацей байракхаш.

С. А. Кириллова комсомольций цIерагIа декъала буьц торжественни пленуме дакъа мел лоацараш а беза хьаьший а.

ЧIоагIа детташ тIоараш а долаш торжественни пленума сийлахьа президиум хорж КПСС лениниски Центральни Комитета Политбюро юкъе а йоаш.

Къамаьл де дош лу КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара С. С. Апряткина. Цо Iодеш парте областной комитето Нохч-ГIалгIай комсомолага, республика берригача кагирхошка дайта моаршал, хоам бу областной комсомольски организацена КПСС обкома памятни Iие байракх яларах. Из хьачуяхь республика сийлахьча къахьегамхоша. Социалистически Къахьегама Турпалаша А. С. Клепова, Л. Э. Баракоевас, А. Д. Кагерманова.

Памятни байракх дIаоц ВЛКСМ обкома хьалхарча секретара С. А. Кириллова. Цо республика комсомола цIерагIа дег тIаьра баркал оал парте областной комитета из доккха совгIат даларах, цо дош лу Нохч-ГIалгIайчен комсомол дIахо а лениниски партена пуш дерригача гIулакхашка тешаме гIонча хургхиларах.

Вайна массанена а, йоах доладчика, дег чу латт КПСС ЦК Генеральни секретара Леонид Ильич Брежнева комсомола ЦК торжественни Пленуме даь безаме, дог тохадолийташ дола къамаьл а парте Центральни Комитето Ерригсоюзни Лениниски Коммунистически Кагирхой Союзага дайта моаршал а.

Доккха дикахетар хилар вайна комсомола Октябрьски революце орден елча. ВЛКСМ сийлахьча байракха тIера алхагIа орден — из да дерригача воакалех болча комсомольцашта дена совгIат: къаьнарча ветеранашта а таханарча ден комсомольцашта а.

Мукъаьба сона, йоакъостий, шоай цIерагIа, Нохч-ГIалгIайчен 63 эзар болча комсомола отрядеи берригача кагирхойн цIерагIа лениниски Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, комсомола гIулакхий цар лакха мах барах дег тIера баркал ала.

Лениниски комсомола турпал никъ, йоах дIахо оратора, айIаьа бувзабенна ба вай социалистически Даьхен историеца, болхлой классо, советски халкъо Коммунистически парте кулгална социализми коммунизми котъаккхар дукха лоаттабеча къовсамца.

Революционни дуIо хьакхелла, классови къовсама кхуврча чIоагIъенна комсомол — из я большевистски парте цIийх йола тIехье. Советски мехка денал-дера къонал. Из кхевай сийлахь-воккхача Ленина.

1920 шера комсомола кхоалагIча съезде Ленина хьагучабьаьккхаб кагирхой союза балха чулойнам, метолаш, хьалда хьахьекхаш Коммунистически парте гIонча йолча комсомоло де дезараш, белгалбеш общественни вахаре, коммунистически общество хьалъечара кагирхой лоархIам, моттиг.

В. И. Ленина васкеташ кхоачам я хеш, вай парте, цун лениниски Центральни Комитето революционни къовсамен коммунизм хьалъяран ерригача этапашка дас санна йоакхо аьй кагирхой. комсомол хьая а кхевьй, цунна достам а тийннаб. Къона лениницаш, хьамсарча парте дас санна еча цу йоалхенна жоп а луш, керда вахар хьалдеча хьалхарча мугIарашка хиннаб массаза а, шоай дизарча дегаща мутIахьа хиннаб уж Ленина гIулакха.

Вай деношкара комсомол — уж ба коммунизмана тIехьара ткъаь кхоъ миллион бола къона къовсамхой. бIаь совгIча къаьнахи пароностахи бола кагий нахи мехкарийн. Кхо миллион дIамита саги йоIи йиззача бокъонагIа халкъо къонахчала накъаш аьнна цIи лаьккхача кердача гIерси накъъашка кхаб комсомольски путевкаех.

Лениниски комсомола турпал гIулакхашца, йоах докладчика, Нохч-ГIалгIайчен комсомольски организаце тIаргIертта хьийгача къих цхьа дакъа я да. Парте областной комитета кулгална цуна карагIдаьнна, доккхал це дог доагIаш дола гIулакхаш кIеэнта дай. Хьадагалоа царгья вай горд МалгIабик хьахиниа ха. Ткъаь итт шу совгIча хана республика йоккха центр а хиина дIаэттай из. Цун цхьан промыслана доккха правительственни совгIат деннад — Ленина орден. Белгаддоалаш хIама да цу промысла цIи хезача коллективана кулгалдер ткъаь иттлагIча шерий комсомолка, социалистически Къахьегама Турпал, Марина Яковлевна Паук хилар.

Грозне къона мехкдаьттахой ударни бригада а йолаш хинаб мехкдаьтта бахьан цолаш лаьттача къовсаме. «Iаьржача дошона» тIехьа поход йолаелча, шин шерен ах шерен кхоачашъяьча «мехкдаьтта пятилеткана» юкъе дакъа лоацаш вар 258 ударни кагирхой бригадаца хиниэ 9.000 комсомолец.

ХIаьта башха-дика гIулакхаш мел да вай юртарча кагирхой!

(Йистедаллар 2-ча оагIо тIа).

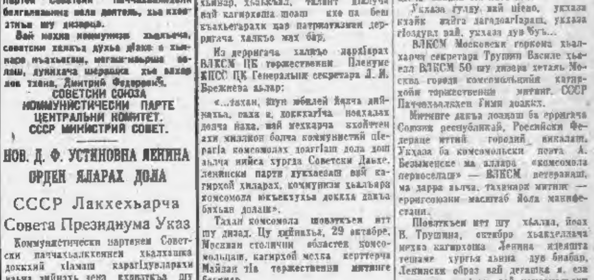

«Горскнефть» НПУ хьалха латт Максименко Николай Григорьевич керте латтача № 76 йолча буровой коллектив. Итт бетта план 20-ча октябре кхоачашъяьй бурувдеттараша. Планал совгIа тоха леохI массекк бIаь метр бурув. 25-ча октябрга кхоачаш тIабоагIача бетта чотах бригадо теха бурув 150 метр я. Итт бетта кхоялархIа хиначул совгIа кхоаь гематит бIаь тонн я. Уж къахьегама толамаш бурувдеттараша хетаду республика промышленноста 75 шу дузача дезача деннеи Октябра цIейнеи. Къаьстта дика къахьегаш я цига В. Г. Петров керте латта смена, бурувдеттараш Ш. Товбиев, А. Бабенко, слесарь С. Темирсултанов, кхыбараш. Юкъера лархIача карех хIаране сменагIа норма 120—125 процент кхоачашъю.

Иштта дика къахьег пятилетка кхоалагIча шера Иван Тимофеевич керте латтача буровой бурувдеттараша. 25-ча октябре кхоачашъяьй вар бурув тохара итт бетта план.

Сурта тIа: В. Г. Петров керте латта бурувдеттарий смена.

И. Пимова сурт.

ЛЕНИНА ВАСКЕТАШТА ТЕШАМЕ ДА

(Йистдоьллар. Долалур 1-ча агІо тІа).

Коллективизаци йолаеначча хьалхарча денношка а деиз комсомольцаша беднякашни середнякашни дІахетабора колхозий политически экономически лоархІамах, царна юкъеузар шеко йолаш бола середнякаш, цІра классови къовсам лоаттабора кулачестваца, социалистически яхьа юхь йоаларш бар уж.

Ховхалгара поахалга тешар къахьегама комсомольски вахта. 1957 шера Грозне къонача мехкдьтта чакхдоахараша юхь йохайир мехкдьтта продукташ кхояран хьурмат даран тІехьарча Ерригсоюзни похода. Грозненски химически комбината — Ерригсоюзни ударни комсомольски гІишлон шоллагІа, кхоалагІа, йиьлагІа аргІаш. Шерипов Асланбека цІерагІча Грозненски нефтемаслозавода шоллагІа аргІа Вознесеновски газобензинови завод — уж а юкъ-юкъера мара йоаца республика территоре тІара комсомоло шефство лелаеш йоала къахьегама лоархІаме объекташ.

ХІаьта, Нохч-ГІалгІайчонера бахийта мелла Дальни Востока, Урала, СибарегІен лоархІамегІарча гІишлошка къахьегаш! Уих тІеххарча диъ шера Ерригсоюзни республиканскии комсомольски гІишлошка къахьегаш вар 1880 студент — Нохч-ГІалгІайчено бахийтараш. Ши миллион соьгІа сома мехка болх баьб цар. Вай студенчески отрядо дика къахьийгал юбилейни шера а. Дика болх барах цунна еннай йиъ памятни Цӏе байрах, 250 соьгІа студента грамоташ, медалаш еннай, маьхера совгІаташ а деннад.

Беррига советски кагирхой патриотизм, Коммунистически парте гІулакха дег тІара мутІахьа хилар къаьсттача низаца хьагучадьлар Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІом лаьттача бирсача шерашка. Эгара хьалха из дІаболабеннача юххьедехара вахар 900 эзар комсомолец. ЧІоагІагІа йола халонаш тІаьттача деношка шоай кхел Ленински партена йийдар 2,5 миллион волча комсомольцо, цул мутІахаштта юкъе а наха. 10 миллион соьгІа кагий нахи мехкарийи ВЛКСМ членалла бахар.

Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема летописа юкъе сийлахьа оагІув лаьцай вай республика комсомоло кхебараша а. Кхерама тІехьашка из воалаш хиннача Нурадилов Ханпашас 920 фашист аьтай, гвардейца карагІдьннача гІулакхий лоакха мах баьб Даьхено — волча вицхургйоацаш Советски Союза Турпала цІи еннай цунна.

Наступлени йолаеннача дІайнача деношка хьаьар лоаца а цхьабакъда, кхаьдараш санна доалаш. къаьстта сийрла а хинна летчика Алексеев Николая вахар. Цхьан шера 102-за тІема гІеттав вай мехкахо, 35-за сигала тІом баьб, моастагІчун 21 самолет чуйитай: йохаьь хІалакьаьй зениткаш лаьтта 7 моттиг.

Шаккха а лергдоалаш да Цӏеча Байрахха ордан еннача а Нальсарен района Аьлти-Юртарча комсомольски организаце секретарь хиннача а Мальсагов Ахьмада карагІдьнна гІулакх» 1941 шу чакхдоалаш цхьан бетта 20-за тІема гІеттав из. бомбаш чуетташ салтий болеш а техника хІалакьеш а.

Кагирхоша чІоагІа сий деш дагахдоаб Даьхе бахьан долаш, ирс, сийрла кхоане бахьан долаш шоай вахар дІалевна нах. Цар турпал гІулакхаш, майрал, денал кагирхоштен дукхача ноахалаштен дег уразуттадеш бола хьокхам хургба массаза а. Йист да хулаш цхьа минут юкъхарца дагабохар дех нов. Кирилова ленински идеалаш хоттыахар духьа шоай эггара дезагІа дола хІама — шоай вахар дІадевна къонсамхойн керда общество хьаьераши.

Цул тІехьагІа докладчика дуиц партен хьакъен шийх бешна тешам ба, ца дьалга гІулокхаца дІахьокхар дукха областной партийни организаце кулгалца Нохч-ГІалгІай комсомольски оргнизаце дола хІама деш хилараш. Из къаьтта хьагучадьлар Советски Іаьдала 50 шу дизара, Ленински комсомола юбилейна, В. И. Ленин ваьча дийнахьа дезз 100 шу дизара наха доаттІача тайпара накъадахар духьа социалистически яхь лелача хана. 600 соьгІа комсомольско-кагирхой коллективо шоай заданеш ханал хьалха кхоачашъяьй.

КПСС ХХIII съезда цІерагІча крекинг-заводен «Красный молот» заводен комсомольцашен кагирхошен юбилейни яхье поход аьй производства эффективность лакхъяр, рационализаци яр, изобретательство яр духьа Грозненски химически комбинатен Гудермесски локомотивни депон комсомольцаша къовсам лоаттабаьб производства культура лакхъяр духьа. Новогрозненски мехкдьтта чакхдоахача завода, «Электроприбор» завода къонача белхлоша — хІамий хховбари хьурмат дари духьа. Вагонашта сихха обработка яра, деза мухьаш тІадоха поездаш дІаххухлара маькъала къонача машинаькъахоша 4000 соьгІа вагон мухьаьккхий, хІаьта из бахьан долаш 61 эзар сом кхоадьд. Социалистически яхье котбаьннараша ВЛКСМ 50 шу дизара сийна ВЛКСМ обкома памятни байракхаш вымпелаш еннай.

Хьалхашкахьа бахха керда этап я, Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа дезз 100 шу дизара сийна лелаеча яхьа керда этап я, хІаьта цу яхьа юхь йолайай Ерригсоюзни комсомольски собрание.

КПСС ХХIII съезда цІерагІча крекинг-завода комсомольцаш республикерча беррига кагирхошка кхайкаб Ленински юбилей сийна «Ленина васкеташта тешаме да» яхаш девиз а йолаш юххьаннарча комсомольски организацешка хьажар чакхдаккхаран доккхагІа дола социалистически декхараш тІаэцарах уж тІа а хьехаш. Грозненски химически комбината аппаратчика - комсомольца Буваненко Анатоле кхайкарах дир В. И. Ленин ваьча дийнахьа дезза 100 шу дизара сийна «Ленински къахьегама вахта ударник» яха цІи яккхар духьа яхь йолае аьнна.

Цхьабакъда, белгалдоаккхаш докладчика, хьалхашкахьа вай хІана а дукха да кхоачашдаза дийса декхараш. Белам ахы а шерагІа боаржабе беза кагирхоша хІанзара Іилма, техника карлераяр духьа, дукхагІа теркалдо дезе къахьегам Іилмаш ларда тІа вІаштІехьбаккхара, производствана деал дара дешаш!

ХІаьта мел шера цикъ хьабеллалу юрташкарча кагирхой инициативана, сийлахьча къахьегама гІулакхашта! Лаьттан хІара гектар пайда дукхагІа дургболаш леладар, илата цхьа ка тІабоалаш хиннача метте шиъ ка кхебар, даьтта лелладарен хьайбаш лелладарен культура ерригга а цхьатарра айар — из да юрташкарча къахьегамхой чІоагІагІа дола декхар. Комсомола лоархІам боккха ба юрташка быт тоаяра, школенна, клубни балха новкъостал дара дакъе, спортивни кагирхоштна чІоагІагІа хьашт лелаш йолча хьычаш мероприятешка.

ХІанзчул тІехьагІа де долаш ахы а дукха хІамаш да идейни дег тийша бола кагирхой кхьаьнхебара. Партена ахы а дикагІа новкъостал де деза вай мехка дуккхача къонача гражданашта юкъе марксистско-ленински идеай сийлахьдоккха бакъдар кхахьара, кагий нахи мехкарийн истори Іилман къахьаца кхетаде Іомабара, дІалахача поахалаша лоаттабаьча къовсама опыташ кийябара, таханарча вай къахьегамен классови моастагІашцарча вай къовсамен маІан а декхарош а кхетаде Іомабара, вай хІахо дІахьаллкхиашкахьа коммунизмага хьон болча ньакъа шаьрен къаьган перспективаш бІаргага къонача наха новкъостал дара.

Кхетача болх бІоагІбар къаьстта лоархІаме да хІана, социализман капитализмаенни юкъера классови идеологически къовсам чІоагІа ербеннача хана. ХІана аьлча, В. И. Ленина аьххача тайпара «...социалистически идеолог мел яха а мелъяр... из цунна цхьана буржуази идеологи чІоагІъелга хургдар».

Вай республика эзараш болча кагийча нахен мехкарашен кІоаргга Іомаю ленински тІехьале, Коммунистически парте, советски халкъа турпал истори «Кругозор», «Партех йола беседаш», «Вай Ленински комсомол» яха клубаш кагирхой политически дешара шерагІа йола формаш я.

ХІанзара дешара шу, белгалдоаккхаш докладчика, В. И. Ленин ваьча дийнахьа дезз 100 шу дизара еча кийчонца нийслу. Цо пропагандисташ, беррига комсомольски активисташ лакхаройла бу кружокий, семинарий, политически клубий болх аргІбаьккха товбара, цар болх лакхаза идейни боарама чакхбаха, В. И. Ленина теоретически тІехьале кІоаргга Іомае.

Цул тІехьагІа докладчика дуиц вай мехка кагирхошка массанега а юкъера образовани аккхийтара декхарех. Культурни революци чакхъяккхар бахьан долаш дунен тІа эггара дукхагІа дийша ба советски кагирхой.

Боарам боаццаш чІоагІа техническа творчествана тІабийраб вай кагирхой. Технически творчествага хьожача аьхха 1968 шера дакъалаьцар виъ эзар гаргга волча къонача рационализатора, цар производства юкъейихьай 1 миллион сом соьгІа экономически эффект ениа йола 1467 рационализаторски предложени изобретени.

Советски кагирхой яха а яхаб, аха а ух, ухарг а ба коммунистически парте наькъагІа, Ленина наькъагІа, йоах дІахо оратора. Массаза а вай кагирхой идеал хиннай революционни хьинар, советска патриотизм пролетарски интернационализман, халкъий доттагІала уйла социалистически Даьхенцара безам, Октябра карагІдьннараш гера бе а делла лораде кийча хилар. Республике кагийча нахен мехкарашен революционни, тІема, къахьегама сийлен моттигашка тІолла походаш ю, боеваш беаца турпалаш хьагучабоах; музейш ю, памятникашта шефство лелаю.

Цул тІехьагІа докладчика дуиц пионерашта дешархоштен тІемапатриотически кхетаи балорах, искаре беха да йолча кагирхоштца беча балхах.

Республика кагирхоша чІоагІа хьалхаш Чехословаке социализмана карагІдьннараш лоралара, турпал вьетнамски халкъа массе оагІорахьара новкъостал дара, Іарбий мехкий прогрессивни нахаш массе оагІорахьара хьаллацара, израильски агрессех хьахинараш дІадахара тІаерзаьь парте Центральни Комитетен Советски правительстван мероприятеш. Вай кІоаргга дег тийша да американски империалистанта духьала вьетнамски патриотаца лоаттабу къовсам нийса хиларах, вай интернациональни декхар лоарх! вай къовсам лоаттабеш йолча Вьетнама массе оагІорахьара новкъостал деагах. Вай солидарноста митингаш ю, воскресникаш кхыйола мероприятеш чакхйоах Вьетнама турпала халкъа деча новкъостала фонде рузъа диллар духьа. Пионерашен школьникашен бІаьш посылкаш лаьйитай шоай хаккарча вьетнамцашта.

Империалистически пачхахьалкхенаша лира идеологически къовсам лоаттабу социалистически мехкашта духьала а эггара хьалха Советски Союза духьала а, фуннагІа даь а социализм чухьара бухьаккха гІерт уж. Цар лерхІар кагирхой идеях бахлилга да, цар революционни энтузиазм мелъе, классови сакхета тувлабе, е скептицизми аполитичности воаржае гІерт уж. Цудухьа революционни фел лакхъяза, буржуазни идеологенем моралацен машар хургбоаца уйла царна чІоагІагІа чуйоссийза, къахетам боацаш капитализма антинародни реакционни чулоацам хьагучабаккхаш дарган вай. Дунен тІа эггара хьалхарча социалистически пачхахьалкхено 51 шу доаккхаш, йоах дІахо докладчика, эггара шерагІа реально Іадамхиийи йола демократически бокъонаш паргІатонаш кхаьчай советски кагирхошка. Социализман капитализман дукено кагирхошта лун йола торонаш вІаши йистачех нийсйичех вай кагийча нахьен мехкарийн яхьа кІоаргагІа дог теш. Советски Даьхено, Коммунистически парте цхувш йеагІача тІехьен жамаІ сакна йоавхо ейт хиларах.

Шоай Ленински Союза 50 шу дизар белгалдоаккхаш, комсомольцашен кагирхошен дуй буъ марксизма-ленинизма лоргІоаца идейшта тешаме хила, революционерий доккхагІа долча поаххий традицешта, коммунизма гІулакха тешаме хила, классага гІоллацха пежараппарча интернационални солидарноста тешаме хила, коммунистически партена тешаме хила.

Къона тІехьа Владимир Ильич Ленина муттІахьа, баркал оалаш, из дуккхавезаш хилар дикагІа дІахьокхар хургда вай къахьегар, знамени, коммунистически дог тийна, революционни фел йолаш хилар.

Шийтта ах бІаь шера истори дІахо гІа боаккхаш йола Ленински комсомол, йоах шийх къамаьл чакхдоаллаш С. А. Кириллова, бІубенна йола Ленина парте белгалбаьча наькъагІа. Хьалхашкахьа да сийрден доккхеш вахар — боханта долча иразах кхера лоаттабаза баргбоацаш бола къовсам ба хьалхашкахьа. Хьалхашкахьа а кхакха а лергдоацара Маркса — Энгельса — Ленина гІулакха кочало.

Даьхъала кийла Ленински комсомол — Коммунистически парте тешаме гІончен резерви, коммунизм хьальеш боахкача къонача хьалха латта отряд!

Даьхъала кийла хьамсара Коммунистически парти — советски кагирхой бахьчен хьехархои!

Цул тІехьагІа ВЛКСМ ЦК-ас тІадиллараІа ВЛКСМ обкома хьалхарча секретара нов. Кириллова Грозненски городской комсомольски организацена дІалу ВЛКСМ ЦК памятни Цӏе байрах.

Байрах дІаэц ВЛКСМ горкома хьалхарча секретара П. Громова. Цо комсомольций-грозненций цІерагІа ВЛКСМ ЦК-ана баркал оал из доккха соьгІат лаьдох, дош лу цунна грозненски комсомол коммунизм хьалъеш боахкача къоначарна дІахо а хьалха латтаргхиларах.

Цул тІехьагІа Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председателя И. А. Алмазова комсомольски болхлой, производстве хьалха латтарий, комсомола ветеранаий группана дІалу кагирхошта коммунистически кхетам луче хьинаре дакъа лацарахи социалистически декхараш толамо кхоачашдарахи ВЛКСМ 50 шу дизарца дувзаденна хьожаль Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташ.

Трибуна тІа ва 20-ча шерий комсомолец, персональни пенсионер Казалиев СаІид Казалиевич. ХІана залла бІарахьежача чІоагІа гІадвода со, йоах комсомола ветерана, мел боккха дезал вІашагІкхийттаб таханара цІей доале. 63 эзар сар юкъевоагІача Нохч-ГІалгІайчен комсомола эскара вихалаш да шо. хІаьта 50 шу хьалха тхо гетара я кІезига дар. ДагадоагІа сона, хьалхара комсомольски ячейкаш хьахиина, масала, Старипромыслай яозл. Со цу хана Ахвердовски оалый хиннача промыслашка болх беш вар. Хала дар вахар, цхьабакъда, тхо долча кхаьчача ленински идейи сердале кердача сийрдача вахарга тІахьехар, хІаьта оаха дешар, ленински Іилма кхетаде гІертар.

1920 шера бІаьсте вІашагІъеххар вай Грозне хьалхара комсомольски ячейкаш. ДагайоагІа сона, тхоай эггара хьалха кхоачашъе езаш хинна комсомольски поручени. Кагирхой болча ухар тхо, парте кулгалца вай мехка кулача доккхийча хувцамех дувнар, комсомольски ячейкаш вІашагІъеххар. Атта гІулакх дацар из. Къьоначунна оагІув бараш багІар бІарахьежар тхона, кхераде гІертар. Цхьабакъда, тхо цхьанна а хІамах кхеранар. Мехка ялат эшар, оаха юрташкарча кулакашкара хьадоаккхар из, моцал йолча наха юкъе дІадекъар духьа.

АттагІчарех дацар шоллагІа дола декхар а — Нохч-ГІалгІайчен кагирхоша дешийтига. Цхьаболча кагирхошта чІоагІа вииии еш бар моллаш. Цхьабакъда, оаха гІана тІехьа гІа боаккхаш сийрдача новкъа бохар кагирхой, книжкаш дезадолийтар царна, тайп-тайпарча просветительски кружокашта юкъеозар.

Кердача промыслашка (хІана Октябрьски район), нохчий юрташка хьалхара комсомольски организацеш вІашагІйохкача дохкъ лаца дийзад са. Оахй дайна халонаш шоана дІайовайтар духьа аргда аз, цу хана яр дина сехтаца, шаріата судаш. ХІаьта а тхо хоттдуаца Іомалора, кет а дувлар.

1927 шера комсомольски ячейкаш вІашагІъеххар Алхан-Юртен Мальсар-Кергеи, ГІойтІеи, Шаьлен, Назранен, Сунжен.

Тахан дІайна дош ала безам ба са хьалхарча комсомольски вожакех Олейников Никитах, Миддев Дамах, Хохлова Клавайх, Куркиев Сосланбеках, Шведов Владимирах, Шерипов Салманах, Багранцев Иванах, Саламов Іадалхьалиах, Мальсагов Туханах, цар кагирхой революционни дог урвоттадора, уж къовсама гІовттабора.

Хьалхарча шерашка, советски Іадала духьаларча моастагІий бирса атакаш юхаетта езаш хилар тхо, комсомольцаш. Цхьаккха а хІама къердацар цар; е провокацеш, е Іальлант дувцар, тийшача балхах боккам бар. Сийрда вахар бахьан долаш, таханара тІехье ирс долаш ахар духьа шоай вахар дІаделар дукхача комсомольцаша. Байнараша юкъе — Пономаренко Федя, Козлов Саша, Сайхакин Іадаудин, Баганаев Хьамид, кхыбараш а.

Владимир Ильич Ленина васкет даьчча тайпара хьалйора керда общество, вахар Іомадора. Сийрда идеяш бахьанце сийленца къорсам доаттайора 20-ча шерашкарча комсомольцаша, низ а вахар а кходацар. Шь да, деза новкъостий, къовсамен коталоний эстафета дІахо яхь ездаш. Из тешамеча кара хилара тийша да тхо.

Дош лу хьалхарча пятилеткай ударника, цІи хезача мехкдьттахочоа Рябов Александр Михайловича. Хьалхарча пятилеткай комсомольций цІерагІа торжественни пленуме дакъа лоацарий Ленински комсомола юбилей даькъала юц цо, хІаьта цар къахьегаме, дешача толамаш дахар, уж ирз долаши уккхІена болшаш бахар ловш ловца а бовкх. ХІаьта керттердар — дІахо йодача хана вай баьчча Владимир Ильич Ленина васкеташ кхоачашлар.

Тхо, хьалхарча пятилеткай комсомольцаш, тІема бохабаь Грозне мехкдьтта боахам юхаметтаоттабе безаш хилар аьлар А. И. Рябова. Субботникаши воскресникаши вІаштІехьйоахаш хинараш комсомольцаш бар. Даьхенна эшар мехкдьтта, дуккха а мехкдьтта. Болх беш къьна техника йоллаше я, халонаш яиа а еш, мехка махуала дуккхагІа мехкдьтта дала гІертар тхо.

Роторни бурув тоха доладеннача тІехьагІа мехка мехкдьтта промышленносте эггара хьалха бетта цхьан станокаца 360 метр кІоарга бурув техар тха бригада. Из дар а Іаьвар тхо. ДагадоагІа сона, 1933 шера тха промысле вера еача промышленноста нарком Серго Орджоникидзе. Тха толамаш белгал а даьха, уж кІезига да, скважинашта ахы а сихагІен дарегІен бурув тоха деза ваш, аьлар цо. Наркомо хоаттадар, но де деза аьнар, тхона, къонача мехкдьттахоштна хІаха беча балха программа яр. Ши шу ахы даьлча, 1935 шера декабрь бетта, парте Центральни Комитета Пленуме Серго Орджоникидзеца вІашагІкхийтача Іа оттадаь декхараш сийленна кхоачашдаьд, аьна хоам бир аз.

Деза новкъостий, бурув деттарий комсомольски бригадь нерте латташ керда мехкдьтта район — МалгІабик карадохае ирав кхаьчар сога. Цу хана палаткашка дахар тхо, массехк километр гІаш ухар, оборудовани инструменти вахош дІа-юха кхухьар. Машинаш тоьацар. цхьабакъда, оаха хІара денна лакхйера скважина бурув токара сухал.

Мехкдьтта боахам мел дегІабенаб, бурувдеттарашкара дика оборудовани мел гензача кулгалка я тахан бІаргкайча гІад ца вахача Іелац со. Цу нахаца, цу тайпарча техникаца 6—7 эзар метр кІоарга бурув техха йиш я.

30-ча шерашкарча комсомольций сийлен традицеш йизза чакхъяхара шо тІахьеха безам ба са, деза новкъостий, сона лов хьокил а балхашара безам а шуца даим хилар. Мехкдьтта доаккхача керда рубежаш ихара, вай Даьхен экономически аьи чІоагІбара тІехьа лоаттабеча къовсаме даим хьалха латта. Дег тІара даькъала юц аз шоана енна ялхлагІа орден — Октябрьски революце орден.

...Хьахоз пионерски горпай оваш. Шоай воккхагІа волча вешийга а вожатега а — комсомолага — моаршал зала бІьхкаб къона пионераш.

Къоначар комсомольцашта шоай патриотически гІулакхех, къона коммунистий хьалъерий эстафета дІахо а яхьа пионераш кийча хиларах рапорт лу.

Трибуна тІа ва Советски Союза Турпал Абрамов Шатиель Семенович — Грозненски нефтяной института кафедра заведующи. Сона а уккхазарча са новкъосташта а хоза хет Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема ханарча комсомольций цІерагІа, пленуме дакъа мел лоацаранка моаршал луш.

Магнитка, Днепрогэса, Комсомольск-на-Амуре хьалъьранкара эстафета хьа а кийча тІема алак юкъедахар тхо. Комсомольцаш - фронтовикаш шоай комиссарашка «нагахьа сайна со лай, коммунист лархІа сох» аьнна массехк дош тІадола кхьаьта йистолгаш юхе а юташ тІом бе ухар. Из массане кхетадеш а сагацевала везаш а хІама дацар, хІана аьлча коммунист массане а хиннав сийлахь-воккхача Ленина гІулакха тешаме, советски халкъа эше шийса а дІадала кийча. Коммунисташца улув этта атаке ухар комсомольцаш, кхерайалар фуд ца хоеш сигаларча фашистски самолета тІахецар шоай самолет, партизански наькъашта бомбара моастагІий, хаппа фашисташа дІалаьцача территореш тІа комсомольски ячейкаш вІашагІъеххар.

Нов. Абрамова цІераш йеах Садков Грищай, Ханпашидов Василе, Гайдуков Володяй, Малиновский Василе, нефтяной института студенташ хиначар. моастагІчоа духьала латаш байнарий, доккхий правительственни совгІаташ тийнарий.

Декал долча нохч-гІалгІай халкъа вийІ — Нурадилов Ханпаший сийлора фронтовой новкъостана, цунах иллеш доахар: мел декал, мел майрал еннай Нохчийчено ший турпала.

Грозне 40-ча шерашкарча комсомольцашта новкар типографе наборщик Заболотный Иван, бурувдетта болхло Алексеев Николай, Осман-Юртарча школа директор Бейбулатов Ирбайхан, Алхазурова юртара Матомстмирзоев Хавадай, Грозненски крекинг-завода вохкхагІвола оператор Демин Николай, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІом тІа майрал, денал, чІоагІал, турпалал гойта, вай хотдалар духьа сага эггара деагІар — шоай са дІаделла кхьыбараш а. Таханарча кагирхой дегашкаь ях цу турпалий цІерашь.

Вайна дукхаваьча Даьхенна долча гІулакха кхь а хьега, деша а деца, чІоагІбе вай социалистически Даьхен яхь. Сийлахь-воккхача Ленина идеай духьа денах дола къовсамхой тхоа кийле.

ТІемахой - комсомольций цІерагІа, къамаьл дир моссара Журавлев Валерий Филимоновича. Советски тІемахой массана а фе дату, цар тешаме лорабу машар, советски халкъа кхелаца къахьегам, йоах цо. Шоаш интернационални декхара тешаме ялар советски тІемахоша цІаькха а хьахьокхар Чехословакера событеш йолча хана. Советски тІемахоша цІаькха а гойтар Коммунистически парте Іомаяь дика оамалаш — марксизма-ленинизма идейшта мутІахьа хилар, шоаш денал долаш, собар кхалаш болга, патриотически интернационални декхар кІоаргга кхетадеш болга.

ПаргІатта къахьега йиш йолаш ба советски нах. МоллагІа агрессор юхатоха а из хІаламе а массаза кийча да вай герзашцара низаш, йоах оссара.

Областной комсомольски организацена ВЛКСМ ЦК Сийлен грамота яла деш лу ВЛКСМ ЦК инкала нов. Фурина.

Цул тІехьагІа пленуме дакъа лоацарашка комсомола ветеранаш цІерагІа моаршал хоатташ къамаьл дир А. Б. Эйдлинь, Кабардино-Балкаре комсомола цІерагІа делегаце кулгалхочо К. Азаматова.

Зале гулбеннараша чІоагІа тІаракаш а детташ председателал дехе хоам бу, СССР летчикашкара-космонавташкара Титовгара, Поповичагара, Николаевгара, Николаева-Терешковайгара, Быковскегара, Беляевгара, Леоновгара моаршал доттаи телеграмма кхаьчай аьнна.

Пленуме цІех вар раьза а долаш летчикага - космонавтага Г. Т. Береговойга из полет толамца чакх а ьккха маьрша Іовоссар ловш телеграмма яхьийта лаьрхІар.

Председателал деча хоам бу, торжественни пленума цІерагІа мехка дуккхача комсомольски организацешкара моаршал хоаттаи телеграмаш лаьхкай, аьнна.

Предложени лу торжественни пленуме дакъа лоацарий цІерагІа КПСС Нохч-ГІалгІай обкомага областной комсомольски организаце цІерагІа рапорт дІахьийта, аьнна. Из Іодеш ВЛКСМ секретара О. А. Михеева.

Партийни гимн «Интернационал» дІаьккхаб пленуме хинараша.

КПСС НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕТАГА

Нохч-ГІалгІайчен комсомольцаши кагирхойи Ленински комсомола 50 шу дизара юбилейна кердача динача гІ[illegible]ца хьакъабаьхаб. Цар [illegible] хьинарча къахьегамца [illegible] металлолома шоай цІе цІанига а йоаргІйайцца Даьхенна тешаме хинарий турпала [illegible]. Республика кагий нахи мехкарийн массаза а массе а хІаман коммунисташта тІехьа ба, Ленина, Парте, Октябра гІулакха тешаме ба.

Бирсача 20-ча шерашка Старипромыслашка, Сунже, Шаьла, ГІойтІа, Наьсар-Керта хьалха вІашагІъехха хиннача комсомольски ячейках кІаиз ший мугІарашка ВЛКСМ 80 эзар соьгІа члени юкъеволла [illegible] организаци хиннай республике.

Ше вІашагІъелаьча хьалхарча деношка деиз кагирхошта юкъе парте политика хьахара чакхбаьхаш, ший хьалхенша аьтта айкхараш телаиа кхоачашдеш къаьйоала республика комсомол.

«Комсомола юбилейна — ударни къахьегам» яхача девизах мехкдьтта промыслашка, заводашка, гІишлошка, колхозашка, совхозашка хьинаре къахьегам, производственни заданеш кхоачашьечча шерашкара дакъа лоацаш ба [illegible] Нохч-ГІалгІайчен итташ эзараш кагий нахи мехкарий.

[illegible] ВЛКСМ 50 шу дизара цІи лелае [illegible]

400 соьгІа йолча промышленноста, комсомольско-кагирхой коллективаша, 348 соьгІача фермаша, бригадаша, звеноша таьлица кхоачашдир шоай юбилейни декхараш.

1930 шера «Іалдина декую» [illegible]

«Красный молот» завода [illegible] Гудермесски [illegible] «Кавказ» [illegible] «ВЛКСМ 50 шу дизара — 50 ударни де» [illegible]

[illegible] технически творчество. «Пятилетка — [illegible]» [illegible] 2 миллион соьгІа экономически пайда [illegible] 4 эзар рационализаторски предложени [illegible]

Пятилетка комсомольско-кагирхой [illegible]

Гуй а дІа мартенашта 8173 тонн [illegible] республика комсомольцашкара кагирхоша.

Комсомола юбилейна [illegible]

ВЛКСМ 50 шу дизара сийна [illegible]

Старопромысловски [illegible] ВЛКСМ обкома памятни байракхаш еннай.

Комсомола областной комитета памятни цІе байракхаш еннай мотте юкъьанцарча комсомольски организацешта: Грозненски [illegible]комбината, «Красный молот» завода, КПСС ХХIII-ча съезда цІерагІча крекинг-завода, «Электроинструмент» яхача Назрановски завода, швейно-производственни объединени, Грозный станце локомотивни депо, «Грозпромстрой» треста СМУ-4, № 5 йолча профессионально-технически училища, медицински училища, Наурски района Ленина цІерагІча совхоза, Гудермесски района «Октябра 40 шу» яхача колхоза, эпсар Б. Мамонова ВЛКСМ секретарь волча подразделене комитета, № 29 йолча Грозненски юкъерча школе, Гарагарски юкъерча школа.

Дика дешаш а хьинаре къахьегаш а комсомола юбилейна кхаьбаьлаб республика студенташи школьникаши. ВЛКСМ юбилейна дола ший соьгІат кийчдаьд Целиноградски областе а вай республике а 1 миллион сома капитальни [illegible] пайда [illegible] студенчески отрядо. Эзар соьгІа комсомолец хилар [illegible] вІашгІ[illegible], комсомольско-кагирхой къахьегама лагерашка белх беш а салеІаш а хилар 12 эзар дешарха. Юртахошкарча [illegible] дега хьувнаьм чуэцача новкъостала деш хилар 50 эзар соьгІа промышленноста [illegible] студент, профессионально-технически училищай дешархо.

Идейни чІоагІа йолаш, политически сакхетам болаш, вай Социалистически Даьхе чІоагІа дуихьеза йола къона тІехье хьакхолрах гу республика комсомола ший керттера декхар.

Кагийча нахен мехкарашен тІегІертта Іомаю марксистско-ленински теори, ленински тІехьале, советски халкъен Коммунистически партен турпала истори.

Кагирхошца бола болх [illegible] яр, устни журналаш [illegible], киноклубаш, тематически сайренаш яр, республика цІи йоэрча нахаца вІашагІбоаттабалар [illegible] комсомола комитеташ.

Советски халкъа революционни, тІема, къахьегама [illegible] наьна тахалча поахалашка дакъа лаьцар 100 эзар гаргга [illegible]

Слеташ, митингаш, [illegible]

Ерригсоюзни комсомольски [illegible]

Ленински юбилейна сийна «Ленина васкеташта — тешаме да» яхача [illegible]

Тха боккха безам ба [illegible]

Тахан Ленински комсомола [illegible]

Коммунистически парте [illegible]

Ленински комсомол 50 шу дизара да, Нохч-ГІалгІайчен комсомольцаши кагирхоши дуй буъ советски халкъа революционни, тІема, къахьегама традицешта тешаме хургба аьнна, [illegible] беррига шоай хьинар, уйлаш Ленина гІулакха, хьамсарча Коммунистически парте гІулакха дІадала!

ВЛКСМ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМ.

РОССИЙСКИ ЯЛАТ — ДАЬХЕН АМБАРАШКА

Российски Федераце юрта боахама къахьегамхоша, парте XXIII съезда, КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) майски (1966 ш.) Пленумий решенеш кхоачаш а еш, В. И. Ленин ваьча дийнахьа дезз 100 шу дизара баха боагІача тайпара накъабахар духьа шерра социалистически яхь а йоаржаь, укх шера дикка дукхагІа дахккхад ялат, балхаш дика вІаш гІехьаальа чуйицар ялаташ, дукха тІех кхоачашъяьй ялаташ кийчдара оттаьь план.

РСФСР колхозашеи совхозашеи 46349 эзар тонн (2830 миллион пунт) ялат дехкад пачхьалкхенга. Иштта дукха ялат Российски Федераце дукхьашха кийчдаьд. Продовольственни культурий 36471 эзар тонн дІачуеннай, крупяной культурай — 1803 эзар тонн. Иштта дукха тІехкхоачашъяьй, бобовии доакъарен культураш кийчъяра планаш а.

Мехка ялата ресурсаш алсамъяхара юкъе доккха дакъа лаьцад Оренбургски областа, Саратовски областа, Краснодарски края, Башкирски АССР, Волгоградски областа, Курганси областа, Куйбышевски областа, Челябински областа, Татарски АССР, Красноярски края колхозашеи совхозашеи.

Мехкага Іалаьвите дукха ялат кхаьчад Воронежски, Новосибирски, Пензенски, Тамбовски, Ульяновски, Тюменски, Курски, Белгородски, Липецки, Иркутски, Орловски, Амурски, Рязански областий, Мордовски АССР колхозашкарен совхозашкарен.

Пачхьалкхенга ялат доккхара план кхоачаш а тІеххкхоачаш а яьй Московски, Ленинградски, Костромской областаша, Хабаровски края, Вологодски, Калужски, Владимирски, Ярославски, Смоленски, Томски областаша, Марийски АССР, Чувашски АССР, Калининградски, Астраханский, Ивановски областаша, Приморски края, Свердловски, Брянски, Новгородски, Тульски, Кировски, Калинински областаша, Удмуртски АССР, Пермски, Псковски областаша, Бурятски АССР, Читински областа, Черий - Балкхарой АССР, Кемеровски областо, Къилбаседа-ХІирий АССР, Дагестански АССР, Нохч-ГІалгІай АССР.

Ялата хьувкъам лакхбара, ялаташ дукхагІа дахарен кийчдарей дакъе Российски Федераце ялаташ кхелохаша дакъа толаман колхозхоша, совхозий болхлоша, механизатораша, специалисташа, юрта боахама берригача къахьегамхоша шоай къинхьегаца кхоадеш къахьегарах, партийни органзацеша, советски, юртбоахама, заготовительни организацеша, профсоюзни комсомольски организацеша боккха политически организаторски болх барах хьахинар да. Ялаташ чуэцачей кийчдеча колхозашта а совхозашта а доккха новкъостал даьх городски промышленни цехий къахьегамхоша, автомобилисташ, машинистаькъа, кхи транспорта болхлоша.

ДІахо а долкаш да пачхьалкхега ялат.

(ТАСС).

ЛЕНИНА САННА БОЛХ БЕ, ЛЕНИН САННА ДАХА!

(ЧекхдаккхаР. ДолалуР 1-ча агӀо тӀе).

Цу минотешка дага лох 1924 шера РКСМ VI съезда тӀаийцача манифеста тӀера дешаш. Майдан тӀе гӀиллига ек йиэй гӀоеъльина оаз:

«Моттийта, ерригача цӀераштта юкъе дикагӀйола цӀи лепалр духьа... хьаха, сийлахь - воккхача сага сий лар духьа тӀаийцаяц оаха хомсомолан Ленина цӀи тилла аьнна йола из решени. А, из оаха тӀаийцай СССР-е дахача дерригача халкъий беррига къахьега кагирхой шовй хьадда латтача отрядаца — Кагирхой Коммунистически Союзаца цхьан. Ленин санна бахе, болх бе, къовсам лоаттабе Ӏомабалийта, Ленина васкеташ кхоачашдарах цар уйла йохаргйоацаш хилийта...».

Команда лу: Ленински комсомола турпала ах бӀаь шера исторегахьа — нийсле! Комсомольски сийлен байракхаш, къовсамех котальнийн байракхаш хьачуя!

Цу хаина Ӏалаьмате чӀоагӀа тӧнн Цӏеча Майдан тӀа йоал шиэ революцион мугӀараш цхьа бахьан доацаш вай гебагӀашца нийсъю поэзи ше.

Къонала кхийлад вай
Турий походашка,
Къонало кхийсад вай...
Кронштадски ша тӀа

Цӏеча Майдан тӀа хьаяхь сийле дьаккха комсомольски байракхаш. Легендарни летописа цӀе оагӀонаш санна шерш кагирхой Ленински Союза тӀемен къахьегама сийлени байракхаш. Байракхий колонне ьттехьарча флаге — «Аврора» крейсера тӀера байрах.

Цулна тӀехьа — бӀухо Островский Николай леташ хиннача къаьсттача Дошлой Котовски бригада байрах. Цулна улув Магнитка, Московски метрополитен, Комсомольско - на - Амуре хьальрий байракхаш.

УраӀ ахаш чӀоагӀа мӀогӀарч а детташ Ӏобеш 1928 шера 5 мая арабаьнна СССР ЦИК сецам. «...1919 — 1920 шерашка граждански тӀема фронташка Колчака, Деникина, Юденича, кӀайполякашта, Врангела духьала къийсача Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза дехалера гӀулакхаш белгья а доккхаш «Цӏеча байракха» орден лойла ВЛКСМ-а».

Цаькха а дек майдан тӀа гӀолла: «Пхе шера план ханах хьалха кхоачашъелга Ӏалашдеча ударничествен социалистически яхьен инициатива гойтарах, Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза, Къахьегама Цӏеча Байракха орден лойла».

ГӀана тӀехьа гӀа боаккхаш, этапа тӀехьа этап хьахьоккхаш комсомольски итт шерекий наькъаш керладоах къонало.

Бирса 1941-гӀа шу. Сийлахь-боккхача тӀемо кхерамеча мохстагӀчунца тӀом бе тӀаьхийхар къонабараш — эскаре, партизански отряде, фронтовой комсомольско - кагирхой бригаде...

Майдан тӀа я — Москва турпала ополченций байрах. Матросов Александра цӀерагӀча гвардейски стрелкови полка ударни фронтовой бригада байрах. «Молодая гвардия» яхача кагирхой подпольни организаце байрах. Царех цхьа байрах 1942 шера 7 ноябра йиилургйоацача бийсанка краснодонски школа тӀа егӀар. Тюленин Серген. Эггара дозагӀа дола совгӀат — Ленина орден еина белгалдаь Сийлахь-боккхача Дай - мехка тӀем тӀа комсомола гойта доналда гӀулакх.

ШовзткъалагӀча шерашкарча комсомолегара сийлен эстафета дӀаоьшш санна кердача исторически этапе гӀа боахаш йода 50-чех 60-чех шерашкара къонал.

Мико тепкаеш к къонача кулгаша цӀенини полевой станаш тӀеш Усть-Илима тӀеш урагӀахийта, дунен океаний дунен гопахьа походаш еча хана кӀоргаленашкен коммунистически къахьегама цехий пролеташкен лелаяь байракхаш. Цаькха а — совгӀат дахарах дола ухаа. Цхьаькха а Ленина орден эллай комсомола наькха тӀа.

Кхехкаш хола хьинар, вахаро гӀоадьхар, халонаш эша а еш комсомольски оамал чӀоагӀлучча уйлаши дагардараш кхоачашде гӀертар Советий мехка къоналах мел довлла аикадар хьальоккхараш, тахан — параде.

Вайна хьахоз, советски кагирхой коммунистически кхетамца хьалкхебеча, къонало ше ца кхоеш къахьегача комсомола карагӀдальнараш. Дахено ькхалагӀа а цхьалагӀа а белгалдаьккхалга.

В. И. Ленина Мавзолея хьалхашка гӀолла чакхйоал керттера комсомольски байрах. Дикь ди хьалха коммунизм хьальерий къонахар байракха тӀа лепа аьнна лехагӀа орден—Октябрьски революце орден. Цу совгӀано кагийча наьхех мехкарийн дегашка лега гӀаз а доккхал а чудоссийт, Ленински идеалаш кхоачашдара уж тӀаьхех...

Цӏей дӀахо хьон да. Комсомола исторе хӀаранс шийгара турпала даькьа дьоцача советски наькха тайптайпарча неахалий цӀей. Вa деадеча къавеста бӀаргагу тешоалагӀча шерашка лепаш хина тоараш, хьахов хьалхарча пятилеткай индустриальни гарт, шовзткъалагӀча шерий бирса гӀа, кхоалгӀаьалагӀча шерашка космосе гӀаттар...

Кагирхошка кхайк ВЛКСМ МГК хьалхара секретарь В. Трушин. Цо йоах. Ленински комсомола, беррига советски кагирхошта вай хьамсарча Коммунистически парте авторитеталие цун хьоккхамали лакхагӀа авторитет а лог уроттаргу хьонхам а бац. Шийн хӀара гӀулакх парте идеальшца вийсау комсомола.

Тахан комсомола байракха тӀа Дальхен лалх совгӀат да, йоах В. Трушина. Укх белгаларча деношка комсомола ениача Октябрьски революце орден белгалдоах советски наькха дерригача моахалашта карагӀдальнараш. Оаха, къонача москвичаша, доккхал лу мехка хьалха латтача комсомольски организацешта юкъе Даьхен хоза совгӀат — Къахьегама Цӏеча Байракха орденаш Лихачева цӀерагӀча заводен Воскресенск лахача подмосковни гореден комсомола лларах.

Тха дегаш чӀоагӀа гӀоздьхад дас санна КПСС Центральни Комитета Ерригсоюзни Коммунистически Кагирхой Союзага дайтача моаршалон ВЛКСМ ЦК торжественни Пленуме Л. И. Брежнева дег тӀера дьхча къамьлоа. Тха чӀоагӀа гӀаддахид комсомола балха нитта лакха мах барах, парти кагирхоех ештта тешам бенна хиларах.

Дукха вай боккхагӀа бола новкъостий таханарча гӀозача денга кхаччалца бахьабац, дукхахчар шоай вахараш дӀаденнад тахан вайга кразе къахьегийтар а беркате уйла ййтар а духьа, йоах шиэ къамьл чакхдоаллаш московски комсомоле секретара. Цар вайна дош денналдар Даько дег тӀера духхаева а хӀаьта, нагахьа санна эше, хьамсара даьтта лорадара вахар дӀадала а. Уж тахан а ба вай дукккхача миллионий мугӀарашка.

— Ленински комсомола турпалашка хьажара — нийсле! —команда лу В. Трушина.

Сатем эттача майдан тӀа ех комсомольски неахалех болча турпалий гӀоръльина цӀераш.

— Виталий Бонивур!

— Революце салте, Дальни Востоке Советски Ӏаьдал оттадар духьа къовсам лоаттабьр — комсомолец Виталий Бонивур — къизагӀча тайпара вийнав кӀайгвардейцаша.

— Николай Островский!

— ПхьоалагӀча дошлой яслара бӀухо, писатель - большевик Николай Островский шийна чура сь дӀадаххалца къовсамко волаш чакхваьннав,— хьахоз жоп.

— Илья Усыскин!

— «Осоавиахим-1» яхача стратостата экипажа член, комсомолец, Илья Усыскин лакхагӀа сигала вахара рекорд а оттадь веннав.

— Зоя Космодемьянская!

— Советски Союза Турпал партизанка Зоя Космодемьянская тешаме символ, къонахчален Цӏенален символ хургья вай кагирхошта массала а.

— Николай Грибов!

— Комсомолец - тракторист Николай Грибов эггара хьалхара целинни ялат шера кӀалхардоаккхаш трактора тӀа вальгав.

— Юрий Гагарин! Владимир Комаров!

— Летчикаша - космонавташа Советски Союза Турпалаша Гагарин Юрен, Комаров Владимирен эггара хьалла седкъашка бода никъ биллаб адамлена.

— Кортош Ӏочудохийтаргда вай Коммунистически Кагирхой Союзага гӀолларча воай новкъостий сийрдача гӀулакхий сийна, — хьахоз диктора оаз.

Кремлевски пенагахьа бохх кагий нах Сийлен гирляндаш а ийиз.

...ХьатӀаотт митинга эггара дог тохадолийташ йола минуташ. ВЛКСМ ЦК хьалхарча секретара Е. М. Тяжельникова Ӏодеш Москверчен Московски областерчен кагирхой, ВЛКСМ 50 шу дизара хетаьча юбилейни манифестаце дайхьа лоацараша Советски Союза комсомольцашкен кагирхошкен дахь кхайкарал.

Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза сийлахьа юбилей йолча дийнахь вай Владимир Ильича Ленина Мавзолейна, Кремла къаьнарча пенашта юхо даьхкад хьамсара Коммунистически парти, советски халкъ дукхадезаши къонгаш санна царна мутӀахьен воаш хилар дӀахайтар, цӀаиха а юхадаргдоацаш ленински идеалашта тешаме хилар дӀакхайкадар, парте ЦК-ас дайтача моаршал тӀей ВЛКСМ ЦК торжественни Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара Леонид Ильич Брежнева даьча хьамаьлацен ВЛКСМ гӀулакхий лакха мах барах, комсомола Октябрьски революце ордена дикагӀа йолча 39 комсомольски организацена кхы тайпа орденаши аларах цӀенача дег тӀера баркал алар духьа.

Цӏей деаде яьхкача вай колоннаша тахан сурт оттаду комсомольций дерригача неахалий, ах бӀаь шера Ленински комсомола школа яьккхача бӀаь миллиэн болча советски наьха.

Тахан укххаза, дерригача адамашта советски халкъа революционни няза символ а хина дӀаеттача Цӏеча майдан тӀа гулденнад вай Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахь депа 100 шу дузаш воай эггара доархӀамегӀарчох, эггара дезагӀчох дош алар духьа.

Вайна дахаш мел дола хӀама, вай замалахьа карагӀдаьнна эггара доккхагӀа мел дола хӀамаш, советски мехка, Коммунистически парте, цун тешамеча кнӀа — комсомола дерриге истори Ленина цӀерана дувзаденна да. Цудухьа цхьаькха хӀама дац вайна ленинцаш хиларел, цо шиэ дерригa вахар дӀаденна гӀулвех бахьан доланш са ца кходеш къовсам лоаттаберал лозагӀен дикагӀен а долаш.

Советски кагирхой ленински парте кулгалца тешшаме бола вай наькъагӀа. Массаза а вай дегашка латт Коммунистически Кагирхой Союзо кагирхошта хьехараи кхетам баларан бен бола шиэ беррига болх боаллошцен лхархошцен цхьана хьегача къинца буузаш лелабьйба аьха ленински наказ.

Массаза а вай дегашка латт, боккъонца волa коммунист хила йиш яц шийн кхетам адамлено хьахкелла деррига рузкъаш довзара бӀаьхий боьчул тӀехьагӀа мара аьха ленински наказ.

Сийлахь - воккхача Ленина кагирхошта хьийхад массааа а революционни фел йолаш хила, классови мостагӀий гоама хила, вай Даьхен оборонни низ массаза а чӀоагӀбе яхаш. Вай доккхал а деш ах тахан, революце мостагӀашца лийтача хирача тӀемашка комсомоло цхьа санна дукхаза а къахьийхад цу васкета ше тешаме хилар. Вай йош лу дӀахо болча хана а вай Даьхен сийлахьа лоазонаш фо лораде. Вай йиза хьалхал советски халкъен вежарашха болча социалистически мехкий халкъийн вахара хьашташ Ӏалашдара, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болхлойи болмa низаш кхоатадара, дунен халкъаша лоаттабу къамий - кортамукъален къовсам хьалладара тӀаерзаь Коммунистически партен Советски правительстван хьакъаде политика. Даьхенна дӀахоалда, Сийлахь - боккхача Октябра карагӀдаьннараш лорадар духьа гера бе йолла а. ХӀаьта, нагахьа санна ашаргхуле, вахар ца кходе а вай массаза кийча хилар.

Ленинни Коммунистически партен, йоах дӀахо кхайкараш тӀа, кагирхой Ӏомабу Советски Союза халкъий доттагӀал — Октябра карагӀдаьнна из сийлахь - доккха хӀама — бӀарга са санна лорадe а чӀоагӀде а!

Ленински Коммунистически партен кагирхой Ӏомабу лоарзагӀа ца боаллаш пролетарски социалистически интернационализма дерригӀа аха, социалистически мехкий кагирхой вежарашха йолча союзашцара, прогрессивни организацешцара, паргӀатонен къамий лоаман тӀехьарча, социализмах дерригача дукен тӀарча машараи тӀехьарча къонача къовсамхошцара доттагӀала бувзамаш шерде.

Доккхал а деш ах вай тахан, шиэ истори хьадоладенначa дийнахьа дена комсомол интернационально декхара тешаме хиннай! ДӀахо йодача хана а кийча да вай империализмана духьала, лаьттан тӀера наьха паргӀатой кхаш бахьан долаш къовсам лоаттабеш мел бараштa доттагӀален вежарий новкъостален кулг кходеа!

Вай хьалхоал вьетнамски халкъон цун кагирхошек американски агрессорашца лоаттабу турпал къовсам. Тхо массаза а хьона да, тха вьетнамски доттагӀий!

Дега юхе комсомольски билет доалдалеш волча хӀаранена дунен тӀа дац ленински санделара гӀулакхаш доаккхаш — эксплуатацении низаш царцен машар бовцаш, къахьегача халкъа чӀоагӀа мутӀахьа волаш, принципиальность йолаш, наха гӀулакхйцен эшар фуд хоаши, аделца а дисциплина йолаш а, шийгарен кхьчарганен доагӀар дӀаелхаш, цхьана а хӀаманна ше кхо це веша хьадашка латта декхар кхоачашдара тӀаирзан волаш наьахо ше хьалкхевара сийлахьа а долаш цхьаькха декхар!

Укххазара, «хӀара ахера Ленин воазан» йолча Цӏеча майдан тӀера, тхо беррига советски кагирхошка кхайк Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахьа депа 100 шу дизара депацей къахьегачеи: коммунизм хьалъеча ерригача участкашка дерда хӀаман карагӀдаларцен толамашцен накъабахара тӀаьхешаш.

ДӀахо а дегаш ураттах тӀагӀертах хьалдергда вай везача Владимир Ильича башха-дика памятник — цӀаькха а дергйоаца цун идеиш кхоачашарца таргуш йола коммунистически общество!

Мехка беррига комсомольций, кагийча наьхен мехкарийн цӀерагӀа чӀоагӀа дош лу оаха хьамсарча Коммунистически партена, цун ленински Центральни Комитета сийлахьа воккхача Ленина цӀи оахеш дӀахо а, коммунизм бахьан долаш къовсам лоаттабаха низаш ца кходеш, сийлен делвергхиларах!

Къонабарий боккха дув бек Цӏеча майдан тӀа.

Дув буъ оаха!

Ленина санна болх бе, Ленин санна даха — дув буъ оаха!

Оахь дув буъ! Дув буъ! Дув буъ! — тӀехьа оал ерригача майдо.

ЩогӀарч детт Ленински комсомол, Советски халкъ, хьамсара Коммунистически парти, цун ленински Центральни Комитет даькъала ювцаш.

Хьакхайхаду Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза 50 шу дизара хетаь Москверчен Московски областерчен кагирхой торжественни митинг дӀакъовлар.

«Интернационал» яха партийни гимн ек майдан тӀа.

(ТАСС).

100 шу

ЛЕНИНСКИ къахьегама вахта

ЯЛАТ, КОМСАШ, ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ СОВЙОАХАРГЬЯ

В. И. ЛЕНИН ВАЬ БӀАЬ ШУ ДИЗАРА СИЙНА НАДТЕРЕЧНИ РАЙОНА ЮРТА БОАХАМА КЪАХЬЕГАМХОША ТӀАИЙЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ.

Юрта боахама хьакъехьара КПСС XXIII съезда, ЦК мартовски майски Пленумий решенеш вахаре чакх а йоахаш Надтеречни района къахьегамхоша толамца кхоачашдаьд юбилейни шера шоаш тӀаийца социалистически декхараш. хӀаьта хӀанз укх шера планашк декхараши тӀагӀертта кхоачашде гӀерташ а боахк.

ЦӀадахача шиэ шерех ийс беттел района планал совгӀа пачхьалкхенга деххa ялат 16,8 эзар тонн я, хӀаьта комсаш 4060 тонн.

Шоаш тӀаийца социалистически декхараш тӀех дика кхоачаш даьд «Знаменский» комсаш лелаеча совхоза коллективо. Пачхьалкхенга ялат доххара пхе шера план шин шерел ах шерех кхоачашъяьй цар. Иштта дика ка йоалаш ба «Новогорский», «Верхне-Наурский», яхача комсаш лелаеча совхозий къахьегамхой а.

Лакха хьоналаш доах района дукхача бригадаша, звеньяша, юрта боахаме хьалха латтарараш. «Верхне-Наурский» совхоза М. Матагова кулгалдеча тракторни бригада 900 гектарах кӀарине тӀара 20,2 центнер ялат чуденад.

«Надтеречный» комсаш лелаеча совхоза доярка Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета депутата Ахмарова Яхита ше лелаеча хӀара ӀаттагӀара ийс бетта 2213 килограмм шура яьккхай. «Озерный» комсаш лелаеча совхоза доярка Завгаева Жайрана ийс бетта хӀара ӀаттагӀара 2109 килограмм шура яьккхай.

«Гвардейский» совхоза Межиев Авала лелаеча хьайбаех хӀара бежана дийн планал совгӀа кулх тӀадеттаду.

Района хьалха латтача коллективай толамаш къахьегамхоша, специалисташа лаьттен хьайбаши лелалара культура лакхъяра. тӀагӀертта къахьегарах дьахина хӀама ма да из.

Советски Ӏаьдала 50 шу дузача хана айденна къахьегамен политически хьинар хӀанз кхы а лаккхдений. Вай беррига мехка а санна, шерра социалистически яхь яьржай районе В. И. Ленин ваь бӀаь шу дузача денна толамца накъабахара, пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра.

Из исторически дата къахьегама толамашца белгалде гӀерташ, тха совхозий болхлоша, специалисташа социалистически декхараш тӀаийцад 1970 шу кхатӀакхоачаш шоай районах лаьттен хьайбаши лелалара культура лакха йолаш район е аьнна.

Ӏилманен хьалха латтача опытан карагӀаьннар балха юкъекхахьарца, хиш леккача лаьттах дикагӀа пайда эцарца, техника, удобренеш лелаярца 1969—1970 шерашка хӀара гектар лаьттал тӀера кӀезигагӀа дале 20 центнер ялат даккха. тӀаккха хий деххача лаьтташкаре 1969 шера — 33 центнер. 1970 шера — 35 центнер. хьажкӀаш — 40—45 центнер гектара тӀара.

41 эзар тоннага кхоачаш ялат даккха, планал 5074 тонн дукхагӀа, пачхьалкхенга 1969 — 1970 шерашка хӀара шера 15,3 эзар тонн ялат дохка. план 13,5 эзар тонн йолча.

Пхе шера планах дохка дезаш хиина 67.5 эзар тонн яа бола ялат диъ шера даха а лехка планал совгӀа 20 эзар тонн ялат дохкарга пятилетка чакхъяьлчехьа.

Лаьтта лелалара агротехника лакха яа хидча дика хьувраш кхебе йиш йолаш дика кхето е дейш оаха лаьрхӀад лаьтта ах пара хьисапе нийсде, ялат чуйиисе йоача нахашта дувона е, лаьтта хьоаналгӀаш доаккхача нехарашна мара ца аха. Сиха а дика а чакхдоахаргда юртбоахама керрига балхаш. ХӀара шера лаьтта ахалехьа 21 эзар тоннал кӀезигагӀа йоацаш органически удобренеш тойсаргья, хӀаьта минеральни яраш — 4,2 эзар тонн.

Совхозий къахьегамхоша кхаар тӀаьш ленински юбилей хьатӀакхоачаш комсаш йола лаьтта 6584 гектарага дӀекхоачадь. Цу тӀара хьа а яьха 1969 шера — 10 эзар тонн комсаш пачхьалкхенга йохка, хӀаьта 1970 шера — 11 эзар тонн, алан 6 эзар тонн мара йоацача.

БӀаьстан юкъе дӀадо эша фу цхьоалагӀа январь тӀакхоачаш кийча хилийта, тракторашта, кхьйолча техникаш а ремонт цхьоалагӀа март тӀакхоачаш аь аккха.

Дерригача хьайбашта кхоачамболлаш доакъар Ӏалашде. хӀара ферме ахкан замалехь сийна конвейер хилийта.

Хьайбашта дика доакъар. Ӏалашдарах, дерттӀа гӀулакх лоаттадарах, царех дикача фуз вараш дукхагӀа лебадарах хьайбай продукташ дукхагӀа яха а уж Ӏаьхенга дукхагӀа йохка а царга дӀадоллар лохе а лерхӀ. Хьайбай боахама дерригa доакъош рентабельни хургдола хьалхьа кӀаштӀехьдоахаргда.

Района хьайбаш лелалерашa кхаар тӀаьш 1969 шера 2250 тонн жижиг, 2780 тонн шура. 114 тонн тха. 400 эзар фуъ дохка, хӀаьта 1970 шера дулх — 2500 тонн, шура — 4600 тонн, тха 130 тонн, фуаш — 400 эзар яохка.

Совхозий доярка хьорхӀад хӀара ӀаттагӀара йоаккхa шура 1969 шера 1960 килограммага гӀайкхачийта, 1970 шера — 2110 килограммага. ХӀара бӀаь Ӏатта тӀехьа 90 кӀезигагӀа доацаш Ӏаьхий кхеде, хӀара бӀаь устагӀанка тӀехьа — 110 Ӏаьхар, хӀара напахьаккхийна тӀехьа — 15 кутск.

Фермашта комплексни механизаци яр йола мероприятеш кхоачешъе. Фермай боллой къахьегама, культурно-бытови хьалаш тоаде.

В. И. Ленин ваь бӀаь шу хьатӀакхоачаш йиъ фермен цӀ 2500 хьайба кхоаба пункти комплексни механизаци яь хургья.

Къахьегама оасарле лакхъергья, растениеводства продукцега дӀаоазар 11,5 процент лохдоргья, хьайбай продукцега дӀаоазар — 8,3 процент. совхозий экономика деррига доакъош рентабельни хулийтаргья.

Ленински юбилей хьатӀакхоачаш района юрташка совхозий тоттах шиъ клуб, воркӀ баня, 400 моттиг йола йиъ берий бешандеши .кхоъ культстан, 1500 квадратни метр хула вах чубаза цӀенош, кхоъ медицински пункт, пхиъ библиотека хьалъергья.

ХӀара юртa гаьнаш йогӀаргья, улчаш тоаергья, стадионаш, спортивни площадкаш ергья. Юрташка гаьнаш дукхагӀа хилийтара царна хий дехкара сетть оергья. В. И. Ленин ваь бӀаь шу дизара дахa доагӀача тайпара накъадахара шерра социалистически яхь йоржаяь КПСС Программай XXIII съезда решенеши коммунизм хьалъяра оттаь планаш кхоачашъеча кхоза толамаш доахаргда района къахьегамхоша.

Социалистически декхараш совхозий коллективай тӀедехача дийца а дийца районни юртбоахамий башкалой ештигиш тӀачийна.

ТЕХНИЧЕСКИ КУЛЬТУРАШ ДУКХАГӀА КХЕЕРГЬЯ

В. И. ЛЕНИН ВАЬ БӀАЬ ШУ ДИЗАРА СИЙНА НОЖАЙ-ЮРТА РАЙОНА ЮРТБОАХАМА КЪАХЬЕГАМХОША ТӀАИЙЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ.

Сийлахьча юбилейна дакa доагӀача тайпара накъадахара шерра социалистически яхь яьржай вай мехка. Цунна накъабаха кийчлуш ба Ножай-Юрта района къахьегамхой а.

КПСС XXIII съезда, ЦК мартовски майски Пленумий решенеш кхоачаш а еш юртбоахама производство дегӀакхуллача цхьалолй толамаш дaха аьттув баьнаб тха.

Колхозий производстве тхьамка, новраш ду сорго ю йода маькхера культураш юкъейоалаярца, хьайбай боалам дулх лаккхара лоставна берзабаоца, колхозашта къахьегамах гарантированни ахча теларца ер пятилетка йолаеннача хана деиз колхозашка хьайбаш лхаш йола продукци 75 процент адсамъальннай. цох хьабоала пайда дикка лаккбеннаб.

Тхьамка леладе балар бахьан долаш дикка шоай экономика чӀоагӀъьяй Гагарина, А. Шерипова цӀерагӀчен, «Заветы Ильича» яхачен колхозаша. Соакха царех хӀарaнена тхьамка кхедарах хьахинна пайда 90—100 эзар сом бар. ХӀаьта укх шера из кхы а дукхагӀа хургба. 1964 шера района колхозий дерригача кхыча доакъоех тӀех пайда хургба царна укх шера тхьамках кхьан тхьамках.

Дика аьттув боал тха 1968 шера тӀаийца социалистически декхараши плани кхоачашъеча а. Пятилетка ханал хьалха кхоачаш а яь В. И. Ленин ваь бӀаь шу дизара толамашца накъадахара къовсам лоаттабеча тха района къахьегамхоша укх шера планал совгӀа деххад дулх, шура, хӀаьта тха — 110 процент.

Района колхозаша тхьамка дикa хьувкъадаьа. Пачхьалкхен тхьамка дӀачуйдеча пункташка хӀанaне дӀаденнад 180 тонн тхьамка. Из культура кхееча лакха хьонхамаш даьхад Гагарина цӀерагӀча колхозе Кагирова Айсата. ах гектара тӀара 1967 шера 14 центнер, хӀаьта укх шера 0,55 гектара тӀара 20 центнер тхьамка яьккхад цо. А. Шерипова цӀерагӀча колхозерча Солтагиреева ПаьтӀамата, Калинина цӀерагӀча колхозерча Хатулаева Кхокхаc гектара тӀара 30—35 центнер тхьамка чуденад.

Колхозий экономика лакхъеча шоай керттерча дакъе района къахьегамхоша шоай низ а хинар а ца кходеш къахьегарах, наха юкъе беш бола политически организаторски болх тоабарах.

В. И. Ленин ваь бӀаь шу дизара сийна яьржаьча яхье баьннача тха района къахьегамхоша шоай торонаши кхоачамаш таха а техка укх тайпара социалистически декхараш тӀаэц:

Ӏилманен хьалха латтача опытан карагӀаьннар балха юкъекхухьаш техниках, минеральни органически удобренеех деттӀа пайда ийбеш лаьтта лелалара культура лакхъе.

1960 шера 5600 тоннал кӀезигагӀа доацаш ялат даккха. 1970 шера — 6000 тонн. Укх пятилетках планал совгӀа пачхьалкхенга 1800 тонн ялат дохка.

1969 шера пачхьалкхенга 546 тонн тхьамка дохка. 1970 шера — 620 тонн. цох нийсса ах тхьамка кхоалагӀча сортах хургья.

1969 шера 430 тоннага дӀакхоачаш гӀидуаргаш кхее. 1970 шера—490 тонн. 1969 шера 800 тонн сом чуба, хӀаьта 1970 шера — 1900 тонн. бьацаларараш 1969 шера — 700 тонн, 1970 шера — 900 тонн кхеде, коарташ 1969 шера — 915 тонн, 1970 шера — 960 тонн чуа.

1969 шера новраш ду сорго 90 эзар цӀен метр йоаккхаргья, 1970 шера — 100 эзар цӀен метр.

1969—1970 шерашка 800 гектар кӀеттаргаш дӀаяха, 100 гектара тӀа сомий гаьнаш дӀайогӀа.

Района колхозий доакъара база чӀоагӀъергья, кӀара шера 15 эзар тоннага дӀакхоачаш доакъар Ӏалашдергда. хьайбаш интенсивно кхебара эшар кӀаштӀехьдоаккхаргда. Цу дерригие тоео кулийтаргья 1969 шера 579 тонн дулх даккха, 1970 шера—710 тонн. Цаьех хӀара шера пачхьалкхенга 800 тонн дулх, 600 эзар фуъ дохкаргда.

1970 шера хӀара гектара тӀара 15,3 центнерага дӀакхоачаш ялат кхеде. тхьамка — 10 центнер. новраш ду сорго — 200 цӀен метр.

Уж декхараш кхоачашдара гураьха дув ялат агротехнически дикача хана дӀалувотта. бӀаьстан юкъе ювча культураштa ханнахьа эзбь сахаргья.

Хьайбашта шортий доакъар дика гӀулакхи дейш фу тоадеш. зоотехнически балхаш тоадеш, фермашта механизаци еш, къахьеган кийса кӀаштӀехьбаккхарен цох колхозхошта мах теларех прогрессивни формаш юкъекхулаш алсамдоахаргда хьайбай продукташ йоахлара.

1970 шера боахамашка 8420 бежан хургда, цу даькъе дотта доахан — 3283.

1969—1970 шерашка хӀара бӀаь Ӏатта тӀехьа 90 Ӏаса хьалхедергда, дийнахьа фуса хӀара бежана тӀаккхета кулха лоада 600 граммага дӀаккхечаергья. Пачхьалкхенга дохка хьайбаш юкъерча боарамих дерста хургья.

Колхозий производства къахьегама ресурсехи моттигерча материалехи гӀонна йола предприятеш дегӀайоалаярца биззаб пайда ийбергья.

Колхозаш къахьегама оасарле пятилетках 50 процент лакхъергья, продукцега дӀаоазар планах лаьрхӀачул 10 процент лехдергда.

Колхозий производства деррига доакъош рентабельни хулийтаргда.

Пхе шера йохка еза юртбоахама продукташ 1970 шера 7 ноябрь тӀакхоачаш еха доврга тхо.

А. Шерипова, Гагарина, Орджоникидзе цӀерагӀча колхозаша керттерча хьонхамий пхе шера план диъ шера кхоачашъе лаьрхӀад.

1969 шера тхьамка чуяца дена ха хьатӀаеттадезь хӀара колхозе тхьамка докъаду кхьапца установка, цу гӀулакха эша кхоалленаш хьалъергья.

1969—1970 шерашка колхозий тоттах цхьа 35 моттиг йола участкови больница, 16 медицински пункт, пхиъ баня, 540 моттиг йола итт берий бешандеши, воркӀ клуби цхьа бытовни гӀулакхий ду цӀиа хьалъергья. Района юртбоахама къахьегамхоша шоай низ дӀахоачар дерга тӀаийца социалистически декхараш толамца кхоачашдаь В. И. Ленин ваь бӀаь шу дузача денна даха доагӀача тайпара накъадахара.

Социалистически декхараш колхозий коллективаша сийрдена, районни партийни активе дийца а дийца тӀаийца.

ЦӀЕ БАЙРАКХАШ—ДИКАГӀЧАРНА

1968 шера ялата хьувкъам лакхбар, ялаташ толаме чуйийна дахар, пачхьалкхенга планал совгӀа ялат доахар духьа автономни республикаша, крайша, областаша лелаьча Ерригроссийски социалистически яхьа итогашка хьежай РСФСР Министрий Совети Ерригсоюзни Центральни Профессиональни Союзий Совети.

Ерригроссийски социалистически яхье хотальнаргаш лаьрхӀай Оренбургски, Саратовски областаш, Краснодарски край, Башкирски АССР, Волгоградски, Кургански, Куйбышевски, Челябински областаш, Татарски АССР, Красноярски край, Курски, Тюменски, Воронежски, Новосибирски, Пензенски, Тамбовски, Ульяновски, Белгородски, Иркутски, Липецки, Орловски, Амурски, Рязански, Свердловски, Томски областаш, Чувашски АССР, Горьковски область, Мордовски АССР, Кировски, Тульски, Пермски, Читински областаш, Удмуртски АССР, Московски область, Бурятски АССР, Брянски область, Приморски край, Калинински область, Марийски АССР, Владимирски, Калужски, Ярославски, Калининградски, Вологодски областаш.

Оренбургски Куйбышевски областашта РСФСР Министрий Советен ВЦСПС-ан карара яра тела Цӏе байракхаш а ахчан хьалхара премеш а еннай.

РСФСР Министрий Советен ВЦСПС-ан карара кара тела Цӏе байракхаш хьа ца йоахаш йита а ахчан хьалхара премеш яла а лаьрхӀад Саратовски областа, Краснодарски края, Башкирски АССР-а, Волгоградски, Курганский, Челябински областашта, Татарски АССР-а, Красноярски края, Курски Тюменски областашта.

Воронежски, Новосибирски, Белгородски областашта РСФСР Министрий Советен ВЦСПС-ан карара кара тела Цӏе байракхаш ахчан шоллагӀа премеш хьожаьй.

Пензенски, Тамбовски, Ульяновски, Иркутски, Липецки, Орловски, Амурски, Рязански, Свердловски, Томски, областашкей Чувашски АССР-аген РСФСР Министрий Советен ВЦСПС-ан карара кара тела Цӏе байракхаш йитай, ахчан шоллагӀа премеш яла лаьрхӀад царна.

Горьковски областа, Мордовски АССР-а, Кировски, Читински областашта, Удмуртски АССР-а, Московски областа, Бурятски АССР, Брянски, Смоленски областашта, Приморски краина, Калинински областа, Марийски АССР-а, Владимирски, Калужски, Ярославски, Калининградски Вологодски областашта РСФСР Министрий Советен, Вологодски областашта РСФСР Министрий Советен ВЦСПС-ан карара кара тела Цӏе байракхаш а ахчан кхоалгӀа премеш а хьожаяй.

РСФСР Министрий Советан ВЦСПС-ан белгалбоаккхи ялат кийчдара план кхоачашъяран планал совгӀа пачхьалкхенга ялат доххарах Черсий-Балкхарой АССР, Нохч-ГӀалгӀай АССР, Къилбаседа-ХӀирий АССР, Дагестански АССР, Ивановски, Псковски, Костромской, Астраханский, Новгородски, Ленинградски областаша, Хабаровски край бегь дика болх.

(ТАСС).

«АГИТАТОР» 1969 ШЕРА

БПСС Центральни Комитета «Агитатор» ахача журнала тІа дуьп Коммунистически партеи Советски правительствап чурча а арахьарча а политика доархІамегІара дешаш.

Мехка политически, экономически, культурни вахарахи дуьнен халкъашта юкъерча гІуллакххехи бахача нахаг шерра хоам бар—журнала керттерча лостамех цаІ. Журнало идеологически кадраштей идеологически учрежденештей новкъостал ду наха юкъе беш бола политически болх вІашагІболлареп дІанийбарен гІуллакха, цунца цхьана чухьара а дуьнен халкъашта юкъера событеш йовзийтара дакъе бахача наха дІадехарш дизагІа кхоачашде гІерт из.

Политинформаторашта, агитаторашта, докладчикашта, лектораашта, пропагандисташта долча новкъостале журнало хьалхагІе а кепаетт белгалдаьнначи деношта хетаь материалаш, методически хьехамаш консультацеш, цифраш а факташ а, дуьнен халкъашта юкъерчен чурча политически проблемаех йола информационни обзоренеш.

В. И. Ленин ваьча дийнахьа дена 100 шу дизара пакъадолхаш кничонда дувзадениа журнало кепаетта йолаьй «Ленинахи ленинизмахи йола беседаш» яха раздел. Белгалдакина ди хьатІакхачалехьа журнало кепатохаргья ленински идеаш дерзой дехьа йоарждарах йола дукхха статьяш, «Ленински моттигашка гІолла» аха дувцараш, политически агитаце ленински принципех, юбилейна кийчо ярах йола консультацеш. ХІара номер тІа кепадетт В. И. Ленина вахаран гІуллакхашца хетадаь «Агитатора» художественни альбом.

1968 шера журнала оагІош тІа дикка шерагІа юкъаргья массово-политически балха опыт. Къаьстта а массе оагІорахьара а хьахьуьакхаргІа политинформаторий гІуллакхаш, массово-политически балха керда организационни форма иа хиларах тарро, хІаьта иштта кердача хьалашкара агитколлективаш болх а.

Партийни дешара системе деша багІарашта лаьрхІа кепаетта доладенна а хьатІадоагІача шера дІахо кепаеттаргйолаш а да журнал укх темица хетаь материалаш: «ХІанзарча этапе буржуазни идеологеца лоаттабу къовсам».

«Нравственностах йола беседаш» яха комсомольски политически дешара лаьрхІа дуккха статьяш кепаеттаргья журнало. Ераш я цар темаш «Советски саги морали», «Нравственни прогресс», «Коммунистически гуманизм», «Сийн доархІами», «ДоттагІалахи безамахи,» «Саги нравственни кхетам эшарен шин саккетам лакхбарен наькъаш».

Цу темашта тара я иштта «Саги цунна дуне довзари» яхача рубрикана кІал журнала тІа даим кепаетташ йола материалаш а. Советски халкъа революционни, тІема - патриотически, къахьегама традицешкара кагирхошта кхетам телга—журнала керттерча декхарех цаІ.

1969 шера «Агитаторо» чоагІа уйла тІайохийтаргья литература, искусства, Іилма атенама дешаш дувцара. ХьалхагІа а санна, кепадеттаргда хьаттарши жопаши, журнал дешарашца дІа-ухха улийта кагьхаташ, «Агитатора» атлас, художествени литературан кинофильмаши обзореш, кердача книжкаех дола хоамаш, политически словарь.

«Дерригача мехкий халкъий вахарера» яхача кердача рубрикана кІал кепаеттаргья дунеа халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн болама бокхийча деятелий статьяш, социалистически мехкий белгалдаьннача деношта хетаь материалаш, обозревателашта накъа йолдаш язьяь очеркаши заметкаши, доазол дехьарча къахьегамхой вахарен къовсамен хьакъехьара корреспонденцеш, «Тешал ду прессо» яха хоамаш.

Дукха бесаш долаш я журнала беттагаргаш. Художникашта — сурташ декхарашта цуп оагІош тІара корайоагІаргья гойтара агитаце образецаш, чурчеи дунеи халкъашта юкъерчен темашта хетаьаь политически плакатам, хІаьта иштта карташ, схемаш, диаграммаш, сурташ, карикатураш.

1969 шера журнала тІа дІайолаю «Политическая сатира» яха раздел. Цунна юкъе дакъа лоацарда боккхийча карикатуристаш а поэташа-сатирикаша а.

Бетта шозза арадоял «Агитатор». Цунна язвала йиш я болх беча, дешача а вахача моттиге кепайоазув доаржадеча общественникашка гІолла, подпискаш дІайеча пункташкеи «Союзпечата» агентствашкеи, почтаташка а бувзама отделенешка а.

Язвара мах: шера—2 сом 40 кепиги, ах бетта—1 сом 20 кепиги, кхаь бетта — 60 кепиг.

Аджарерча чаь хьалхарча плантаце 70 шу дизад укх шера Октябрь бетта. Іилманеа техникаеи карагІдийнарашца балха юкъекхуьлар баькан долаш хІанз Іалахьмате бокха хьувкъам чуэь укх даькъ тІара. Хьалха кулй-кара деш чина балхаш хІанз машинашца ду.

В. ВОЙТЕНКО сурт. ТАСС фотохроника.

СИЙЛЕН НИКЪ

Из цІи йолаш а укх деношка республикански краеведчески музея коллектива вІаштІехь а йыкха музея выставочни зале хьайийлла Ленински комсомола юбилейна хетаь выставка.

ВорхІ раздел я выставке. Уж я: «15—20-ча шерашка Россе хиниа кагирхой болам», «Нохч-ГІалгІайчен комсомольско-кагирхой болам», «Комсомольцаш — тІом болабалалехьа», «Комсомольцаш — сийлахь-боккхача Даьхен тІем тІа», «Комсомольцаш — тІом йистебаьннача тІехьагІа», «Комсомоло клебаьраш — эггара хьалха космически наькъаш дехкараш», «Нохч-ГІалгІайчен хьалхара комсомольцаш».

1920-ча шерашкара деиз таханарча деношка кхаччалца Нохч-ГІалгІайчен комсомолах доле документаш хьахьекхад выставке. Уж дерригаш а терко тІаозаш да.

ЧоагІа саккъердаме а хеташ иу выставкана хьажа укх республике тайп-тайпарча предприятешкара, школашкара, дешара заведенешкара, кхычахьара комсомольцаш а школашкара пионераш а.

М. МАГОМЕДОВ.

«НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕН КОМСОМОЛА ИСТОРИ»

Ленински комсомола 50 шу дизара хетаь я «Нохч-ГІалгІайчен комсомола истори» яха грозненски № 12 йолча юкъерча школе самардийнахьа хьайийлла музей.

Музей вІашагІйоллача хьинаре дакъа лаьцар къаьлачеи къоначеи комсомольцаша: педагогически институтана хьехархочо В. В. Веродьскаяс, политически просвещене Шеи заведующе заместителна Е. А. Варавинас, республикански партийни архива заведующе З. М. Кибиревас, кхычар.

Хьалха хиначо комсомольски конференцешка, съездашка, субботникашка, кхыча гІуллакхашка а дакъа лаьцача комсомольций сурташи наггахьа мара кхова да юагІа къаьна тайп-тайпара документаши гуллеш чоагІа къахьийгад цар, къаьнача комсомольцаша вІашагІ а беттадуш цар дийнар дІаяздаьд.

29-ча октябре Іуйрийна 11 сахьат даьлча торжественно хьайийллар музей. Дукха нах гулбеннабар цу дийнахь 12-ча школе. Уххала бар 20-гІча 30-гІча шерашкара комсомольцаш а.

Ленински комсомола 50 шу дизара шІей хьаькъала а дувцаш къаьхьл дир къаьнача комсомольца нов. Саламова. Грозненски № 12 школа дешархочо Троточиская Таисе музейна соигІата шоай школа комсомольцашта кийчдаь альбом делар.

Музей хьесала бокъо елаа комсомола Нохч-ГІалгІай обкома эггара хьалха хиначв секретара Х. Б. Эйдлина.

Музее дІатуваьнначул эггара хьалха бІарг тІаотташ да шай республике хьалхара комсомольски вІашагІъетхарий сурташ тІадала стенд.

Граждански тІема турпалий Шерипов Асланбека, Гикало Николая, кхычар суртащ да «Къоналонкхувлар тхо дІава повхдашка» яхача стенда тІа. Къахьегама фронта комсомольцаш - турпалаш, Сийлахь-боккхача Даьхен тІем тІа шоай вахар дІаденнараш хьаьокхаш я музеера стендаш. 50-чеи 60-чеи шерашкарча комсомольций турпала гІуллакхаш дувца материалаш а я музее.

М. ХАМАТХАНОВ.

ЛОТАБЕННАБ КЪОНАБАРИЙ СИЙГ

Йоккхача сийрдача зале мугІарех латт къегаш йоал хІаиаш тега машинаш. Царех хІаране тІа пхьабараш училище чакхьаьккха, йолаш итт класс йоаккхашехьа Грозненски № 2 йолча модай ательe балха баьхха къона мехкарий ба.

Июль бетта кердача болхлоех цхьа бригада вІашагІйолла лаьрхІар ательe. Цу гІулакхо кхы а шерьъ кийчйир хьалха болхлоша хІама дуаш хиниа помещени. Кийцар балха тІа мел эшаргйола оборудовани. Укхаза хьанйоаьча болхлошта юкъе дукха бар машин кхоетаe меттел ниййса. наха бо балла иа хоеш бола мехкарий.

Кердача коллективаца болх бе раьза хилар ворхІ шера укхаза [illegible]овникалла болд баь Морозова Надежда Владимировна. ЧоагІа теоказ тІабахийта бе безар цун болх, атта дацар 27 саги кулгалде, царна балха хьалаш дІадовчайта, хІамаш тега гоьзал дІаІомае. Цул согІа цар массане оамал а ейза, цхьа барт лаха.

— ...10-гІа июль. Се бригаде болх дІаболабаь ди. Сихденна деттагу йог. шеккъал се сай депалах, баькьа бригада хьаьмарах декке-м хьоцаш. Цу хьалхарча дийнахьа берий итт юкхиг тийгар оаха. Иштта дІадахар шоллагІа, кхоалагІа ди. Шоашта ца хоар сега а йоккхагІа опыт йолча новкъостанка дІа а холтташ дІаІемар са йиташ балхага. Кхоачашйи оаха цу бетта залани, — яхаш дувц бригадира Н. Морозовас.

Цу алхха цхьан комсомольцех латтача бригада толамаша цуй кулгалхо меттел ательe беррига болхлой а гІадбуг. ХІанз из коллектив берий кочамаш, тІолгаш, юбкаш тегаш я.

Шоай деина норма кхоачалъяраз совгІа дикаь лакха а йолаш болх бу барзнъа вІашагІдоллара хьалхаро операш деш йолча Н. Мельникован, оверложна еча Л. Базоркинас, тийга даьнна барвкъа ниййсеча Н. Недосековас, кхычар. Царех я юкъера школа чакхьаьккхачул тІехьагІа укхаза балха еча Штеп Люба а.

— Дукха ха яьхха дага йолаш яззар со укхаза. — йоах Любас. ДІабахар ши-кхо бутт мара бене а сона а пхьаболча се новкъосташта а тІемаш тегачул гоьзал дукхха ладейтта хайра тха Надежда Владимировнана. Цо сай гоьзала нах бовзийтар баьхаи долаш укхазара дІалха безам бац са хІана, тІатох комсомолка.

Балха тІера, дерригa довза, ха гІерташ ба къона кхалнах. Из баьхан хургза цар планах 100 берий коч мара тега па езача 120—125 коч тегнага. 25-ча октябре Ленински комсомола 50 шу дузача денна хетаь дІайихьача собране пятилетка кхоалагІча шера план 2 ди хамал хьалха 29 декабре кхорчашъе дош делар цу коллективо.

З. ГАЙСАНОВА.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллем город Грознеи моркхаш я йолаш ха латта тарлу. Тхоасара, бийсанна кІезиг-дукха догІа делхаргда, дийнахьа лоадама йоачен хургьш. ІуйрийнА республика цхьаццайолча моттигашка лоак латтаргда, мух бийсанна малхбоалехьара лаьгІо, дийнахьа къулбамалхбоалехьара тІаьххьача боавамаргІа хьиекхаргба, къилбаседехьарча районашка чоагІа а хьекхаш. Фегара температура бийсанна республике гІолла 0.5 градус. Грозие 1—3 градус, дийнахьа республике гІолла 3—8. Грозие 3 — 7 градус йІовхал хургья.

1-чеи 2-чеи ноябре юкхьаьица алсамо моркхаш хургья, хІаьта дІахо йодача хана лоадама моркхаш а йоацаш, цхьаццайолча моттигашка лоак я доаллаш, къулба - малхбоалехьара лаьгІо, боаьмта кхоачиаш мух а хьекхаш ха латтаргья. Бийсанна фегара температура 4 градус йІовхалгара 1 градус шелалга кхоачаш, дийнахьа 9—14 градус йІовхал йолаш хургья.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Доазол дехьара

СОВЕТСКИ СОЮЗО КОСМОСЕ БАЬККХА ТОЛАМ

УЛАН-БАТОР, 29 октябрь. (ТАСС). Летчика - космонавта Г. Т. Береговоя лехкаш долча «Союз-3» яхача советски космически кемо толама цикъ бар хьалхагІа а санна дерригача монгольски халкъа терхаха юкъамоттиге латт.

Космос машара гІуллакхашта карерваара дакъе Советски Союзо лыкха керда котало дуьнен тІа эггара хьалхарча социализма мехка Іилманеи техникаеи карегІдьвина Іалахмате боккхий хІамаш къаьгга хьахьокхаш йола событи санна доархІ монгольски общественносто.

Укх деношка МНР кепайоазоно, радиос, телевидене чІоагІа уйла тІайохийт советски космически Іилмеи техникеи чІоагІа дегІодара хьакъехьа дальча хоамашта.

НЬЮ - ЙОРК, 29 октябрь. (ТАСС). Береговой Георге лехкаш долча «Союз-3» яхача советски космически кемо бу никъ дІахо а бувцаш ба США информационни агентствай московски корреспонденташ. Ма дарра аьлча, цар белгалдоах. сигадахача шоллагІча дийнахьа кемо автоматически санна, иштта космонавта ше а лехкаш шерра маневрировани иъ хилар. ДІахо хоам бу, кема тІара массеже телепередача яь хиларах; телезрителашта бІаргаьйнад кема тІара журнал Береговая шІвздеш а наьхъа програма тІа оттадаь яхыдола декхараш кхоачашдеш а; нарма иштта 200 километр лаххера бІаргаьйнад Лаьттан тІехе а дениеи бийсаниеи юкъера сийрда доазув а.

ПАРИЖ, 29 октябрь. (ТАСС). Дерригача парижски газеташа дикагІа бІаргагургйолча моттигашка кепатох тахан советски космически кемаша — летчика - космонавта Г. Береговои лехкаш долча «Союз-3» яхачеи вокх «Союз-2» яхачеи беш болча наькъа хетаь материалаш. Газеташ тІа дакхад Советски Союза Турпала Г. Т. Береговоя сурт а хІаьта гІоттача хана даьккха космически кема сурт а.

Газетий обозревателаша белгалдоаккх, «Союз-3» укх деношка ший никъ баь дьинача «Аполлон» яхача американски космически кемал дукха а комфортабельнегІа хилар». «Орор» яхача газето язду, космосера Іочуьхача телепередачашка дийнача, цу кема тІа кхаь космонавтага никъ булургбар, «нагахь санна аллнега ца будой» а, яхаш. «Шин цІа» дола кема да йоах «Союз-3» яхача кемах «Юманите» яхача газето.

Кепайоазоно белгалдоакх, керда советски космонавт Г. Береговой — хІанзалца хьа космосе диннача беррагача советски космонавтех ханна эггара вокхагІа хилар. Цхьабакъда, язду «Пари-жур» яхача газето, иштта ха йолаш ше вале а, «цунна чудоалар эІамигача сага дог да».

РИО - де - ЖАНЕЙРО, 29 октябрь. (ТАСС). «Союз-2» яха космически кемеи Береговой Георге лехкаш долча кемеи Советски Союзе сигалдахийтар — бразильски кепайоазон оагІонаш тІа эггара кердагІа дола хІама да.

«Жорнал до бразил» яхача эггара доккхагІа долча бразильски газетех цхьание бІарча оагІув дІалаьцна лаьмй кердача советски деналерча космически гІуллакхах йола материалаш.

«Жорнал де комерсно» белгалдоакх, лехкаш долей лехкаш доацеи кемаш космосе эггара хьалха вІашагІкхетара толам».

«Беррейо да маньяс», советски космически кемаш сигалдахийтарах ше дешарашка хоам а беш, кепатох партеи правительстван кулгалхоша космонавтага Береговойга яхьийтача моадшала телеграмма а космонавта КПСС Центральни Комитетагеи Советски правительствагеи яйтача радиограмма а тексташ.

Газеташа безаме язду кердача советски космонавтах Береговойх. «ШоллагІча дуьнен тІема турпала,— белгалдоакх «Журнал до бразилo», — кхьаьлха а турпал гІулакх карагІдоалаш латт».

Кепайоазон оагІонаш тІа даькхаз космонавт Береговой Георгий хьахьокхаш дола сурт а хІаьта иштта керда карагІдаьннача деналеча гІулакха сийна тІоараш детташ болча советски наьха сурт а.

НИЙСА БАЬ СОЦАМ

ОФФЕНБАХ, 29 октябрь. (ТАСС корр). Болхлой классан Малхбузехьара Германи дІехо политически дегІаахаран лоархІаме акт яьй болхлоша гІуллакхерча наха, интеллигенцехкалаша а массе тайпарча профессеех болча кагирхой вакалаша мехка дерригача районашкарча коммунисташа: юха а вІашагІъеллай Германски Коммунистически парти, аьнна хьакхайкадир тахан укхаза гулъеннача парте эггара хьалхарча федеральни конференце ГКП федеральни Комитета вакала Курт Бахмана.

К. Бахмана хоам бир ФРГ дерригача лаьтташка кІаьаге а лаьттай комитетеш вІашагІъехна хилар. ГКП вІашагІъеллача дена дІадахача укх даь кІиргІа 9 эзар согІа сага хІанзе а заявленеш еннай парте дІачуболхаш.

ГКП декхарех лаьца ше дувцаш, К. Бахмана аьлар: «Тха парти —из демократически социалистически пийсхон парти. Из Карл Марксеи Фридрих Энгельсеи дайке йолча мехка революционни болхлой болама историцеи традицешцеи йоазаенна я. [illegible] — 50 шу хьалхагІа Германе ноябрьски революце хиннача хана шиi за аькха ьынача системана духьала гІийттарий. Карл Либкнехтацеи Роза Люксембургацеи цхьана Германе Коммунистически парти вІашагІъеллари, Сопротивлене болама юкъе а болаш гитлеровски фашизмана духьала къовсам лоаттабьрий. тІом чакхбоьнначул тІехьагІа са ца кхоадеш федеративни республике болхлой класса гІулакха тІехьа лаьттарий традицеш дерригІа хьаенарех цаІ».

ГКП-ес, аьлар докладчика, къовсам лоаттабу ФРГ тІема бюджет дикка эІамигьяра, цхьатаррарча бокъонегІа ГДР-аца переговораш яра а шаккхе германски пачхахьалкхе ООН-е дІачуяхара а Одере-Нейсе гІоллира доазув бакъдаь тІаьцара, Вьетнамера США агресси сайгонски режимана деш дола бокински новкъостали соцадара тІехье, тІаьхех ФРГ-ерча неонацистски тенденцешта духьала чрезвычайни законодательствана духьален КПГ еххар хІадакххара тІехьен.

Конференце дакъа лаьцараша массава раьза а волаш тІаийшар ФРГ болхлой классага, Малхбузен Германе беррикача къахьегамхошка Европера доазонаш бакъдаь тІаьцара, ФРГ-енеи ГДР-ай юкъе цхьатарра бокъонаш йола гІулакхаш оттадара, Европе ядерни герз доаржа ца дарен коллективни кхерамзален система хьаяреи хьакъехьара договор дера, ФРГ НАТО-на юкъера хьаяккхара, герз Іоаделга сопадара тІахьехам беш дола кхайкарам.

Монгольски Халкъа Республика. Улан-Баторера правительства цІа. Монтаж—ТАСС сурт.

СОВЕТСКО-ЧЕХОСЛОВАЦКИ ДОТТАГІАЛА САЙРЕ

Чехословаки Республика хьалхьча дийнахь дена 50 шу дизара хетаь сайре хилар 28 октябре Москве, искусствай болхлой Центральни ЦІагІа. Цига дакъа лаьцар Советски Союзерча Владимир Боушкий керте латтача ЧССР посольства дипломатически болхлоша.

Чехословаки новкъосташка моаршала лаши цар шІей даькъала дувцаш вар советско - чехословацки доттагІала Общества Центральни правлене председатель «Правда» газета керттера редактор М. В.Зимянин.Цо дІакхайкадир вай халкъаш вІаши дувзадалийташ дола вежарий доттагІал, массе оагІорахьара цхьана дезаду гІулакхаш, вІаши ду новкъостал, дерхІараш — социализми коммунизми хьалхьегь цаІаш хилар дІахо а Советски Союзаи Чехословакенеи юкъерча гІулакхий меллургІоацца дард хургхиларах ше дог тайша хилар.

ЧоагІа йийкар ЧССР-еи Советски Союзеи пачхахьалкхений гимнаш.

Цига доклад яьча СССР Іилмай Академе славяноведенеи балканистикан Института директора заместитела П. Н. Резерова дагадохийтар, чешски словацки халкъий къаманкортамукъален къовсам каталонца чакхбаьккхара аьттув бола хьалаш ший коталонна дуьнеи халкъашта юкъера дерригa хьал овлапгара дена хиниа йолча Сийлахь - йоккхача Октябрьски революцие влиянегІа вІаштІехьдаьнна хилар.

Сайрене дакъа лоацараша дІахьза къаманьл дир посола Владимир Боушке. Вай халкъо, аьлар цо, кхетаду, 1945 шера вое Чехословаки мукъалкхара гІулакха эггара доккхагІа дола дакъа Советски Союзага кхоачаш хилар, фашизмаца лаьттача къовсама керттера дукъ Советски Союзе шиi фоартан тІа а дилла хьаьлена хилар. ТІом бовча а оккупаци хиннача а хана цулухьа хила а доггІаш шиi-шегІа хьахиннад Советски Союзацара дег тІара, доттагІала гІулакхаш.

Посола дийцар шиi даьхено Коммунистически парте кулгалец даьха тоаламаш, цу хана белгалдаьккхар, социализма идеяши практикеи цхьадолча даькъе телхаар баьхая доцаш укх тІеххьарча шерашка мехка негаргІвоаца цхьаьала гІулакхаш хиййна, хилар. Тха балха тІа хиннача кхоачанбоацарех, аьлар цо пайда ийцаб антисоциалистически низаша. Коммунистически парте сий Іотоlаде, обществе кулгалдара дакъа цунга дахийта, кхыча социалистически мехкашкара гІулакхаш толхаде, ерригa социалистически общественни строй йирчалхка гІийртад уж.

ТІом чакхбаьнначул тІехьагІа Чехословакенеи Советски Союзаи юкъера тайп - тайпара бувзамаш дегІа ахарах ше дувцаш, посола белгалдаьккхар, уж маьнга чІоагІагІа доаржадар эггара хьалхарча аргІакара дехар хилар. Шинна а мехка юкъера цхьана дезаду гІулакхаш дегІаккхувзара лоархІаме инструмент я, аьлар цо, дукха ха йоаццаш кулгаш ладаь советски бІухаш хайна ЧССР территоре тІа хилара условеех дола Договор.

Вежарашха дола чехословацко - советски доттагІал даькъала а дувцаш чакхдаьккхар посола шиi къамаьл.

(ТАСС).

ЛадувгІа, хьажа

31 октябрь

РАДИО

6.30 — Нохч-ГІалгІай лаьттаналладерзо (гІалгІай меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50— Хоамаш 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Передачий программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Сердалол» газета обзор. 8.25 — «Тхона дахье еза» яха концерт. 8.45 — Партийни болхлочун трибуна (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 18.00 — Передачий программа. 16.05 — «Къона тІехье» (нохчий меттала). 16.20 — Юрта бовхама къахьегамхошти дола концерт. 16.45 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала). 17.00 — Москва. 18.05 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — «Мехкашкеи континенташкеи гІолла» (гІалгІай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — «Мехкашкеи континенташкеи гІолла» (гІалгІай меттала). 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

16.30 — «Тьевлу» яха сатирически радиожурнал (нохчий меттала, эрсий меттала дожна). 16.55 — Документальни фильм. 17.05 — «Ленина цІергІа». Районе хьалха латтача [illegible] (нохчий меттала). 17.25 — Киноочерк. 17.35 — Граждански оборона. Беседа. 18.05 — Телевизиони кердадараш (нохчий, эрсий меттала). 18.25 — Республика мехкдьтта промышленноста 75 шу. 19.25 — Музыкальни перерыв. 19.30 — Футболах СССР-е хьалхара моттиг яккха «Торпедо» (Москва) — «Спартак» (Москва) — перерывах — телевизиони кердадараш. 21.15 — Дуьнен халкъашта юкъера обозрени. 21.35 — Передачий программа. 21.30 — «Операция «Трест» яха художествении фильм. ПхьалгІа сери.

1 ноябрь

РАДИО

6.30 — Нохч-ГІалгІай лаьттаналладерзо (эрсий меттала). 6.45 — Ашараш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — Передачий программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25 — Революционни подпольe эшаш. 8.45 — «Къона тІехье» (гІалгІай меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачий программа. 16.05 — Бетта белгалдаьккха ошарий вжюн (эрсий меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала). 17.00 — Грозне мехкдьтта промышленноста 75 шу (эрсий меттала). 17.30 — Мехкдьттахошта дола концерт. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Музыкальни антракт. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва. 19.20 — «Болхлочун шахар» яха радиогазета (нохчий меттала). 19.45 — «Вай доттагІ Іалам дая» (эрсий меттала). 20.10 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Нохч-ГІалгІай АССР мехкдьтта промышленноста 75 шу. 18.00 — Республике мехкдьтта промышленноста 75 шу дизара хетаьча торжественни заседане трансляци. Концерт. Перерывах эрсийи нохчийи меттала телевизионни кердадараш а кинохроника спецвыпускаш а.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ, ГАЗЕТ ДЕШАРАШ!

ДІадоладелнад 1969 шера

«Сердало»

газета язлулга

Газет язду предприятешкеи учрежденешкеи кепайоазув доаржадеча общественникаша, «Союзпечата» бувзама отделенешка.

Газет ховцаш ха юкъе ца йолийтар духьа шоай хана-нахьа газет язде дицЬ ма делаш.

Республикански тенкий театро конкурс кхайкаю театре керда кхоллача ГІалгІай труппана артисташ дІаэцаш.

Заявленеш директора цІергІа дІачуле.

Театра адрес: Грозный, Орджоникидзе проспект 99, телефон 2-08-81.

Грозненски аьшкабетона конструкцей заводе балха хьашйбу ма́ьІ ваьх кхалнаьи укх специальностех: тайп-тайпара балхаш дерглола нах, малярашкаш, столяраш, плотникаш, бетонщикаш, токараш, слесараш, каменщикаш. Алапа сдельно-премиальни да, бетта луш дола алапа 90-аь сомагара 140 сомага кхоачаргда. Дезаш болцача сага хала общежити лургья.

Шенош деча наха эша гІишлоц материалаш дІакецаргья: хьу, асфальт, бетон, кхыраш. Беррига болхлой Іалашбу кхатуллача хІорапа, лахчанна. Болхлой балха дІаи юха цІаи предприяте транспортаца кхуьваргба.

Балха оттаре хьаиьакьа укх адресах хатта: гор. Грозный Заводской район, ул. Тристевская, ЦІен № 4, аьшкабетона конструкцей завода (ЗЖБК) кадрий отдел.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш редактора—3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктокхаме секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий—3-42-30; юрта бовхамеи письмойи отделий—3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ04405. Заказ № 4673.